

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZAGI NAPLÓ
XX. évf. 226. sz. 1943. október 6 szerda

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Arad

felé néz ma minden igaz magyar, oda, ahol vértanú halált halt a magyar szabadságharc tizenhárom dicső tábornoka. — Arra nézünk, mert életük és haláluk példamutató, a harcoló nemzet minden fia előtt. Ennek a nemzetnek az volt a küldetése, hogy elfoglalt és Isentől kijelölt helyen vitézül álljon őrt. Ma is ezen az évezredes területen, nem azért lakunk, hogy életünk máról-holnapra való legyen, ennél többre vagyunk teremtve. Védeni a hitet, a család békéjét és a nemzet erkölcsi erejét, nagyságát Szabadságra vagyunk teremtve, mutatja a történelem. Legdrágább kincsünk a lelkiismereti és a testi szabadság, előtünk azok a nagyok, akik ezért a szabadságot tudták és tudnak harcolni, hogy azt senki el ne vehesse. Nem az nép vagyunk, amelyik rejtett utakon keres magának békés lakozást, hanem amelyik nyíltan ki mer állni a szabadság védelmében.

Egy nemzet hajtja meg magát azzalatt az aradi vértanúk emléke előtt, mert vallja és hirdeti ezek valóban hősök voltak a szabadság oltalmazásában. Hirdetjük gyászkönyökben, hogy ilyen nép nem tűrhet zsarnokságot, semmi szolgágot, mert hitje annyira kitisztult a próbák tüzeiben, hogy azt (őle) senki el nem veheti. Ez a nép nem gyűlölt és gyűlöl csak védekézik azokkal szemben, akik nem hagyják őt szabadon élni. Az 1849 október 6-ikát nekünk azok adták gyászos emlékeivel, akik ellenünk uszították a földünkön élőket, akikkel megosztottuk minden falat kenyerünket, minden minden korty italunkat. Megízestettük ételüket és tüzet adtunk melegítésükre. Ők lettek hálátlanok, akiknek segítői voltunk, vagy éppen védelmezői bajjainkban. Nem ezt érdemeltük tőlük. Azt hitték a sötétség fejedelméi, hogy megkövülhetnek és kivethetnek a világ útjára, hogy rajtuk gáznak keresztül, apró törté-
tők.

Arad a miénk a nagy szenvedésekért, a hős tábornokok erőszakos haláláért, miénk a madárszárny vetett hitel hullott verítékekért, könnyekért és vércseppekért. Nem szolgágra elhívott nép vagyunk, de szabadságra, melynek ragyogó napja elé vonulhatnak felhők, hozhatnak pusztító jégesőket, erdőket megrázó förgőtegeket, de elmúltával annál jobban látjuk az egyetlen utat. A mi kezünk között a szabadság nem hamisan készült játékszer, hanem kegyelmi ajándék azért, hogy éljünk benne és vele okosan. Lehetnek gyengék némelek, de aki felemelni meri kezét szabadságunk ellen, annak meg kell előbb vagy utóbb tanulnia, hogy szabadságunkból ki nem forgathatnak.

Megszilárdult a keleti arcvonal

Dél-Olaszországban tovább tartanak a késleltető harcok — Korzika szigetét a német csapatok a hadianyag elszállítása után parancs szerint kiürítették

Ujabb hírek a moszkvai értekezletről — A szovjet kész tervekkel várja szövetségeseit — Angol vélemény: Ha orosz erőszakra kerülne sor a határkérdésekben, újabb háború törne ki...

A délolaszországi harcra német részről még mindig késleltető harcok folynak. Ez a taktika valószínűleg addig tart, míg az erőviszonyokban kiegyenlítődés nem áll be és a védelem kedvezőbb teretpre támaszkodhatik. Berlin tegnap jelentette, hogy a német csapatok kiürítették Beneventi és Barthelemy városát. Mindkét helység Nápoly és Foggia közötti vonalban fekszik, kiürítésükkel a védelmi arcvonal középső részén kiegyenesedett. A német főhadiszállás az olasz front keleti szakaszán fokozódó ellenséges nyomásról számol be. Termolinál, hol az angolszászok a német arcvonal mögött partraszálltak, heves küzdelem folyik. Erős német haderők ellentámadásra indultak.

Angolszász oldalról azt jelentik, hogy a 8. angol hadsereg kötelékei legyezőszerben hatolnak előre és benyomultak az Apenin-hegységbe. Az 5. amerikai hadsereg előnyomulása lassú, csak kisebb csapatmozgások vannak ezen a szakaszon.

KORZIKA

szigetén befejeződtek a harcok. A német csapatok parancs szerint kiürítették ezt a szigetet. Berlini tájékoztatás elmondja, hogy azok a német alakulatok, amelyeket az év kora tavasza óta Szardínia és Korzika olasz sziget védelmének megerősítésére bevetettek, valamennyi nehéz fegyverüket, páncélosukat és egyéb hadi felszerelésüket magukkal tudták vinni. Ezenkívül többszáz foglyot vittek magukkal a Badoglio-csapatok és De Gaulle-csapatok fogságba esett tagjai közül.

A német vezetésnek sikerült azt is biztosítani, hogy megmentsék és a szárazföldre átvigyék a legnagyobb részét azoknak a modern fegyvereknek, amelyeket Németország a két sziget védelme érdekében az év tavaszán szállított Olaszországba.

Mindkét szigeten tartósan elpusztították a katonailag fontos berendezéseket — hidakat, utakat és egyéb berendezéseket —, amelyeket az amerikai-brit hadvezetés felhasználhatott volna, mégpedig anélkül, hogy Badoglio hívei vagy

Ma mindezeket itt mondjuk el, ahol a szabadság fellegvára nem bércek sziklacúcsán áll, hanem szívekben, amelyek készek megállani inkább, nehogy szolgásgba süllyedve, gerincüket meggörbítve éljenek hűs fazekek tövében. Arad a miénk.

De Gaulle és Giraud szabadharcosai ebben meg tudták volna akadályozni a németeket.

Az olasz szárazföldön álló német hadosztályok a korzikai és szardíniai német csapatok teljes számú átszállítása következtében harci erejükben most lényegesen megerősödtek — hangoztatják Berlinben.

Korzika szigete Franciaországhoz tartozik, az afrikai amerikai partraszállás idején szállták meg olasz és csekélyebb számú német csapatok. Az olasz csapatok nagyrésze a Badoglio-kormányhoz csatlakozott. De Gaullehoz tartozó francia szabad csapatok is partraszálltak a szigeten. A német hadvezetés Szardíniából irányított ide csapatokat, de nagyobb áldozatot és anyagfelhasználást nem tartottak érdemesnek, így következett be a sziget kiürítése.

A KELETI FRONT

helyzetét az arcvonal további megszilárdulása jellemzi — állapítják meg Berlinben. A német hadijelentés kedden nem is számol be jelentős harci eseményekről a keleti arcvonalon. Maga a szovjet is elismeri ezt, moszkvai jelentéseiben minduntalan igen súlyos szállítási nehézségekről panaszkodik, majd az esőzést, a feneketlen sártengert emlegeti, mint az előrenyomulás legfőbb akadályát, de a német ellenállás megemlézéséről sem feledkezik meg. Az orosz hírvezéssel kapcsolatosan a berlini Wilhelm strassen megjegyezték, hogy az arcvonal egyes szakaszain előfordultak ugyan nagyobb esőzések, de a sártenger időszakáról beszélni jogosan még nem lehet.

A HARMAS KÜLÜGYMINISZTERI TALALKOZÓ

tekintetében Nagy-Britannia és az Egyesült Államok, valamint a Szovjet-Unió közötti vita úgy látszik ideiglenes eredményt hozott. Amerikai forrásból közlik, hogy Roosevelt személyesen táviratozott Sztalinnak, hogy Moszkva helyett Londont javasolja az értekezlet színhelyéül.

Sztalin válaszában a legudvarias-

sabban kitarított Moszkva mellett azzal a megokolással, hogy ő annyira el van foglalva a katonai vezetéssel, hogy Molotov őt igen erősen képviseli. Emiatt Molotov számára nehéz volna Moszkvát elhagyni.

Londonban ezek után valószínűre veszik, hogy a brit és az amerikai küldöttség a legközelebbi időben útnak indul Moszkvába. Mindkét küldöttség meglehetősen nagyszámú lesz. Eden külügyminiszterén kívül — angol értesülések szerint — valószínűleg William Strong is Moszkvába utazik, mert olyan fontos kérdések is felmerülnek, amelyek az ő hatáskörébe tartoznak, mint például Németország, Lengyelország és Cseh szlovákia.

Amerikából érkező jelentések szerint Harriman, a Moszkvába kinevezett új amerikai nagykövet, valamint Matthews és Boelen, az európai és orosz osztály vezetői is tagjai lesznek a küldöttségnek.

Washingtoni jelentés szerint Hull külügyminiszter és Marshall tábornok, amerikai vezérkari főnök hétfőn délután egyórás megbeszélésen volt Roosevelt elnökkel. Ez a megbeszélés újból megerősíti azt a felfévést, hogy Marshall tábornok Hull külügyminiszter kíséretében a küszöbön álló moszkvai értekezletre utazik, hogy ott a szövetségeseik nyugaton és keleten való együttműködéséről tárgyaljon. Londoni jelentés szerint úgy tudják, hogy a harmas külügyminiszteri konferencia már a legközelebbi két héten belül megkezdődik.

A „Dagens Nyheter” londoni levelezője azt írja, hogy a küszöbön álló háromhatalmi értekezlet magától értendő alakja az orosz-angol egyezmény. Londonban valószínűnek tartják, hogy Oroszország és az Egyesült Államok közötti viszony hasonló rendezését beszél meg.

Vizont az értekezlet előtt Angliában sokasodnak a hangok, melyek angolszász közbeszólási jogot követelnek Kelet- és Közép-Európa ügyeiben.

HORE BELISHA

Plymouthban az angol gyáriparosok értekezletén meg feltűnőbb jelentést tett. Belisha már „az európai határrendezésekről” szólott és kijelentette, hogy a Szovjet-Unió katonailag ugyan elég erős ahhoz, hogy azokat az országokat, amelyeket a vörös hadsereg megszállhat, akaratának elfogad-

sára kényszerítse, de ha a határkérdéseket nem az igazságosság szellemének megfelelően előre rendezik, akkor az oroszok erőszakot fognak alkalmazni... Ha pedig erre sor kerülne: az orosz erőszakra, akkor — jelentette ki — volt brit hadügyminiszter — újabb háború fog kitörni. És nem lehet véletlen, hogy Hore Belisha megismételte a City lapjának fétéletét: „ha Anglia és az USA elismerték a szovjetországi érdekeket az angolszász hadseregek által elfoglalt területeken, akkor most remélni kell, hogy az URSS is részt juttat Angliának és az Északamerikai Egyesült Államoknak a meghódított területek politikai rendezésében”.

LONDONI POLITIKAI KÖRÖKBEN

egyre növekvő érdeklődéssel tekintenek a háromhatalmi értekezlet elé, amelynek kezdetét csak október közepére várják. Az az optimizmus, amellyel néhány héttel ezelőtt az értekezlet bejelentését fogadták, teljesen eltűnt. Jellemző Vernon Bartlett megállapítása a „News Chronicle” hasábjain, hogy a brit diplomácia egyik legnehezebb feladata előtt áll és hiába volna a moszkvai értekezleten várható nehézségek lebecsülése.

A „Stockholms Tidningen” jelentése szerint Londonban a legnagyobbréményeket Eden színelvélhez fűzik, mert Eden különösen barátságos viszonyban van Sztalinnal és más szovjet vezető személyiségekkel. A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy Moszkvanak a jelek szerint már világos elképzelése van a háború utáni világról, ahogyan annak rendezését Sztalin óhajtja, a világ azonban még mindig nem ismeri a szovjet terveit. Mindenesetre senkinek sem Londonban arra gondolni, hogy mi lenne az értekezlet meghíusulása.

FONTOS TUDNIVALÓK

Csütörtökön a 4501—48000 naplótételszámmal ellátott cukorjegygyel bíró háztartások igényelhetik új élelmiszerjegyeiket.

Hirdetmény az október havi petroléumutalványok beváltásáról. (6) Hivatalos hirdetmény a vágómárhák önkéntes felajánlásáról. (7)

TOKES FOTO
MŰVÉSZI KÉPET KÉSZÍT

Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet abszolút megbízható hashajtószert, amelynek hatása rendkívül enyhe és igen kellemes. — Kérdezze meg orvosát!

nak következménye, mert ez túlságosan ijesztő kilátásokat nyit meg — írja a svéd tudósító.

MOSZKVA

hír szerint kész tervekkel akarja fogadni a szövetségesek képviselőit Európa, sőt az egész világ háború utáni elrendezésére vonatkozólag — jelentik a londoni lap tudósítók. Az angol-szász világot izgatja, hogy ezeket a terveket a szövét eddig még vázlatosan sem ismertette, tehát Hull és Eden a tájékoztatlan ember bizonytalan érzésével érkezik a Kremlbe.

BADOGLIO

demokratikus alapon szervezi meg kormányát. Badoglio újságról elűtö kijelentette, hogy a létesítendő új olasz kormány maradéktalanul demokrata alapon alakul majd meg. Hangoztatta, hogy amint lehetséges, megkezdje az új olasz alkotmány kidolgozását. A „Die Tat” londoni jelentése szerint Olaszország leszerelésének

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoka közli:

A kubáni hídfőnél a szovjet erős áttörési támadásait véresen visszavertük. A Dnyeper középső folyásánál, a keleti arcvonal közepén és az északi szakasz egyes pontjain meghiúsultak az ellenség helyi támadásai. Különösen a Pripjet torkolatának vidékén és Szmolenszktől nyugatra fejlődtek ki heves harcok és ezek még folyamatban vannak.

Délolaszországban az ellenség fokozta nyomását az arcvonal keleti szakaszán és egyidejűleg közvetlenül Termolinál lévő arcvonalunk mögött partraszállt. Erős német haderők ellentámadásra indultak.

Szardínia szigetén harcbevetett német csapatoknak Korzika szigetére való átszállítása után most ezt a szigetet is parancs szerint kiürítették. Valamennyi csapatot átszállítottuk a szárazföldre nehézfegyverekkel, lövegekkel, páncélosaikkal, gépjárműveikkel és minden felszereléssel. Az utának nyomuló Badoglio-csapatokkal, degaullistákkal és amerikaiakkal folytatott állandó harcban, valamint az ellenség tengeri és légi nagy túlerége mellett, itt ismét magában álló teljesítményt hajtottak végre. Az ellenség még a legutolsó robbantó csoport hajórászállását sem tudta megakadályozni. Az egész hadművelet során elszenvedett veszteségeink rendkívül csekélyek.

A Földközi tenger keleti részén október 3-án a véderő valamennyi részének részvételével partraszállási művelet kezdődött a Rhodoszot északra lévő Kos sziget ellen. Kétnapos harcban szétvertük az ellenség ellenállá-

Jelentések a délolaszországi harcokról

Berlin, okt. 5. (Interinf) A német csapatok Délolaszországban kiürítették Benevento és Barolomeo városát. (MTI)

Zürich, október 5. (Bud. Tud.) A szövetségesek főhadiszállásának jelentése szerint a 8. és 5. hadsereg viszonylag csekély ellenállással találkozik. Majdnem valamennyi arcvonalon fenn tartják az érintkezést a német utóvédekkel. Állandóan kisebb csatározások folynak. A 8. hadsereg kötelékei Foggiatól kiin-

Legújabb jelentés a keleti arcvonalról

Berlin, okt. 5. Az Interinf jele a keleti arcvonal helyzetéről: A keleti arcvonal valamennyi szakaszán általában változatlan a harci helyzet. Emellett a keleti arcvonalon a német utóvédekkel. Állandóan kisebb csatározások folynak. A 8. hadsereg kötelékei Foggiatól kiin-

kérdésében a szövetségesek közötti véleménykülönbség támadt. Logikusan a leszerelés egy hadviselő társnál nem volna teljes, azonban Olaszország kis szomszédai, különösen a Balkán államok kevésbé lelkesednének a leszerelési követelések enyhítéséért. A helyzetet különösen a francia felszabadítási bizottság magatartása határozza meg, amely arra utal, hogy a francia flotta a brit támadások és a touloni önelűllyesztések következtében igen meggyengült, míg az eddigi ellenséges olasz flotta főereje még ma is a Földközi-tengeren van.

A franciák szempontjából nem kívánatos jelenség ez és Algírban felvetik a kérdést, hogy a francia tengeri hátrány helyes kijutási pont volna-e a háború utáni időre, új hatalmi helyzet megoszlására. Mint az angol hírszolgálati iroda jelenti, a szövetségesek biztosították Massigli, a francia nemzeti felszabadító bizottság külügyi biztosát arról, hogy Franciaország az szövetségesek mindenkor értesítik a Badoglio-kormányval való kapcsolatok fejleményeiről.

ROOSEVELT ELNÖK

fogadta a Szovjetunió utonnan kinevezett amerikai nagykövét és kijelentette, hogy biztosítani fogja az Egyesült Államok kormányának teljes együttműködését a két ország közötti baráti kapcsolatok elmélyítésében.

sát és megszálltuk a szigetet. A brit megszálló csapatok hatszáz emberét, valamint a Badoglio csapatok sorából 200 embert elfogtunk. 40 löveget, 22 repülőgépet és egy hajót zsákmányoltunk. A szigeten az ellenség utolsó szétugrasztott részétől való megtisztítása folyamatban van.

Német buvárnaszádok a Földközi tengeren az északafrikai partok előtt biztosított ellenséges hajókaravánokból elsüllyesztett összesen 59.000 bruttó regisztertonna térfogatú 7 hajót és egy rombolót.

Harci repülőkötelek ugyanazok a tengerrezen megátámadtak egy hajókisérőtet és az eddig beérkezett jelentés szerint súlyosan megrongáltak 6 nagyobb hajót.

Ellenséges repülőkötelek a nap folyamán és éjjel terrortámadásokat intéztek a Rajna, Majna és a Saar-vidék helységei ellen. Különösen súlyos károkat érték Majna-Frankfurt városának lakónegyedét. További rombolásokat jelentenek Offenbachból, Mannheimból, Ludwigshavenből, Wormsból és Saar-leuternből. A légvédelmi erők hétfőn 41 ellenséges gépet lőttek le, túlnyomó részt nehéz bombázókat. A német légi fegyvernem az elmúlt éjjel egész sor elsüllyesztett támadást intézett angliai fontos célpontok ellen.

A nyugat francia partvidéken az október 4-ére virradó éjjel ütközet folyt le könnyű német tengeri haderők és brit rombolók között. Egy ellenséges rombolót megtorpedóztak és néhány más számot tüzérségi találatot értünk. A német kötelék csekély károkkal visszatért támaszpontjára. (MTI)

dulva legyezőszerűen hatolnak előre és máris mélyen benyomultak az Appeninekre. Most a Beneventotól északra és keletre lévő és még ellenállást kifejtő csapatok mögött vannak. Termolinál, a kis adriai kikötőnél a 8. hadsereg egy köteléke tüzérséggel és páncélosokkal partraszállt. Ezek a csapatok megszállták a vasútvonal egy szakaszát és szilárd hídfőt létesítettek.

cával végződött. A Dnyeper középső szakaszán, valamint az arcvonal középső részén a német kötelékek ellentámadással viszonozták a bolsevista előretöréseket, megtartották saját vonalaikat, sőt helyenként lényeges területnyereséget értek el. Egy páncélosokból és gépesi-

tett erőkből álló német harci csoport a Pripjet torkolatánál lévő völgyben elfoglalta a bolsevistáktól Csernobil városát és elfoglalt egy fontos átkelési helyet is. (MTI)

Üzenetek a frontról

Kiss Miklós honvéd üzeni Debrecenben lakó hozzátartozóinak, hogy jól van, teljesen egészséges. Kéri, gyakran keressék fel levelekkel, szerető csókjait küldi.

Szabó Péter honvéd sok szerető üdvözlötet küld szüleinek, testvéreinek, rokonainak és itthon maradt bajtársainak. Kéri gyakran írjanak. Ne aggódjanak érte, semmi baja sincs. Szerető csókjait, üdvözlötet küldi.

Gurzó Imre az F. 458 táborig postaszámra üzeni szüleinek, s testvéreinek, rokonainak és ismerőseinek, hogy jól van, nincs semmi baja. Kéri ne aggódjanak érte mert a jó Isten haza fogja vevérelni többi bajtársaival együtt. Szerető csókjait küldi.

Zsupos Imre tizedes a K. 621 táborig postaszámra üzeni Bal-mazujvárosan lakó szüleinek, — hogy jól van, egészséges, szerető csókjait küldi.

Kaskó Géza szakaszvezető, a K. 621 táborig postaszámra üzeni Debrecenben lakó szüleinek, hogy jól van, nincsen semmi baja, szerető csókjait küldi. Az összes ismerőseit üdvözlí messze Oroszországból.

Szathmáry Gyula tizedes a K. 951 táborig postaszámra üzeni Debrecenbe édesanyjának, testvéreinek és ismerőseinek, hogy jól van. Levelet vár, sok szeretettel csókjait mindenkit.

Debreceni Géza szakaszvezető, a Z. 292 táborig postaszámra üzeni Debrecenbe drága jó hozzátartozóinak, az összes ismerősöknek, barátainak, jóakaróinak, hogy egészséges. Már nagyon vágyik egy kis hazai után. Levelet sokat vár. A hosszú távollét után ismét találkozott kedves bajtársaival. Szerető csókjait küldi az otthoniaknak.

Buday Sándor honvéd a K. 655 táborig postaszámra szerető csókjait, üdvözlötet küldi szüleinek, menyasszonyának, testvéreinek és ismerőseinek. Jól van, nincs semmi baja, egészséges.

B. Szabó Zoltán karp. szakaszvezető az F. 505 táborig postaszámra írja: „Szeptember 2-iki keltezzél Debrecenből aláírás és a feladó megjelölése nélkül egy is meretlentől kaptam lapot. Arra kérem a T. Szerkesztődet, — bajtársaim nevében — szíveskedjék az újságon keresztül megköszönni azt az örömet, amit nekünk ez a lap okozott. Az ilyen üzenet, melynek más célja nincs, valóban elhozza közeink az otthon melegét és szeretetét. Az ilyen üzenet megérdemli, hogy egy pillanatra megálljunk mellette és érezzük hogy odahaza féltő aggodalommal gondolnak ránk, mert ez erőt és tartást nyújt a végső és itt mindenki által biztosan hitt győzelemhez. B. Szabó Zoltán, Csáthi Dezső zászlós, Nánassy Miklós karp. szkvő.

Szabó Pál honvéd a Z. 558 táborig postaszámra helységnev nélkül szüleinek és hozzátartozóinak üzeni, hogy jól van.

Vekszel Sándor örevezető üzeni a Z. 558 táborig postaszámra Hajdúdorogra szüleinek és hozzátartozóinak, hogy jól van és nincs semmi baja.

Laktalvy János honvéd a Z. 558 táborig postaszámra üzeni Debrecenbe, hogy nincs semmi baja és sok levelet vár.

Veredi Antal honvéd a P. 939 táborig postaszámra üzeni Debrecenbe és Komádiba menyasszonyának, szüleinek és ismerőseinek, hogy jól van és nincs semmi baja.

Gulyás Imre honvéd a K. 791 táborig postaszámra szerető csókjait küldi szüleinek és ismerőseinek.

Hölgyeim!
Nem drága az
ANGORA KALAP,
ha „KALAPIPAR”-nál
Széchenyi utca 7. szerzi be
Elsőrendű szalonmunka
Fővárosi modellek
P 50. — és 55. —

Tóth Béla honvéd a H. 813 táborig postaszámra üzeni Debrecenbe édesanyjának, rokonainak és ismerőseinek, hogy ne aggódjanak, mert jól van és egészséges. Bakó Imre tizedes a H. 813 táborig postaszámra üzeni Debrecenbe kislfiának s feleségének, ismerőseinek és a Kontsek Kornél cégnél, hogy jól van és nincs semmi baja.

Bagdi János szakaszvezető a H. 813 táborig postaszámra üzeni

Hatvan évvel ezelőtt született meg a társadalombiztosítás gondolata

A társadalombiztosítás gondolata ma az egész világot élénken foglalkoztatja. A háború vérvízarabán született meg a Beveridge-terv és ugyanakkor szinte kivétel nélkül minden állam igyekszik újabb és újabb tervezetekkel biztosítani a szociális szempontból a társadalom holnapját.

Ezek a törekvések a társadalombiztosítási gondolat 60 esztendő jubileumának határkövénél rendkívül aktuálisak. — Ugyanis ebben az évben hatvan esztendeje annak, hogy 1883-ban Németországban bevezették a világ első társadalombiztosítási gondoskodását a kötelező betegségi biztosítást. A szociális bajok orvoslására hivatott törvény legelőször Ausztriában talált követőkre 1888-ban s az egész világon harmadik nemzel, mely a kötelező szociális biztosítás útjára lépett, Magyarország volt, amikor 1890. október 15-én Baross Gábor miniszter benyújtotta a betegségi törvényjavaslatot. Csak messze mögöttünk lép tette életbe a társadalombiztosítási törvényt Anglia 1911-ben, Oroszország 1912-ben, Franciaország 1928-ban.

A társadalombiztosítás életbe léptetésének évfordulóján érdekesnek tartottuk beszélgetést folytatni a kérdés egyik legalaposabb ismerőjével, a másfél-hónap óta kutatómunkája kapcsán Debrecenben és Hajdúságban tartózkodó Nemes Gál István egyetemi magántanárral. — Amikor a társadalombiztosításról szólok, legyen szabad előre bocsátanom — mondotta Nemes G. István munkatársunknak, — hogy nem a magyar társadalombiztosításról mondok kritikát, mely minden hiányossága dacára az egész világon a legjobbak egyikének kell kijelentem. Amit mondok, az áll valamennyi jelenleg érvényben lévő társadalombiztosításra.

A társadalombiztosításnak fel kellene ölnie az ember lét-fenntartását közvetlenül fenyegető valamennyi kockázatot: a betegség, a baleset, munkanélküliséget, elöregedést, rokkantságot és a halálesetet, mely a családfejtartó elhalálása következtében a hozzátartozók megélhetését veszélyezteti. Ezek sorában első az egészségügyi biztosítás. Ennek a szervnek előre orvosokat kellene állítani jogászok helyett. Be kell vezetni a szabad orvosválasztást, mely egycsapásra megszüntelné az elgöpiésített tömegrendelést visszaadná a biztosítottak bizalmát, de ugyanakkor megszabodítaná az orvost is a mai nyomásztó helyzetéből. Megoldást kell keresni arra is, hogy a biztosított egy évi, sőt számos nyugati országban félévi betegsége után ne veszítse el orvos, gyógyszer és táppénz igényét, ugyanígy a kórházi ápolás időtartama se legyen megszorított sem a biztosított, sem családtagjára nézve. Külön kell szólnunk a dolgok adminisztratív részéről, melyet minden ember munkaidejének megbecsülése alapján kellene könyvnyitani és egyszerűsíteni. Az orvosokat nemcsak a jelenlegi sematizáló, robotos munkájuktól kellene megszabadítani, hanem ugyanakkor díjazásukat is olyan mértékben megállapítani, hogy az intézeti orvos ne legyen kénytelen magánpraxist folytatni.

— Most még csak annyit hadd mondjak el, hogy évek során át tanulmányozva ezt a kérdést, miért mondom, hogy a mi sokat szódot és bizonyos vonatkozásokban teljes joggal kritizált

Debrecenbe ismerőseinek és rokonainak, hogy jól van.

Pápai Gábor tizedes a H. 813 táborig postaszámra üzeni Debrecenbe testvéreinek, ismerőseinek és rokonainak megnyugtató üzenetét küldi.

Nagy János a K. 661 táborig postaszámra üzeni Ujfehértóra szüleinek és barátainak, hogy jól van. Szerető csókjait küldi a messze idegenből.

társadalombiztosításunk felülmúlja a legtöbb nyugati állam hasonló szociális berendezkedését. Németországban csak a biztosított részéről ingyen gyógyszerekben, a családtagoknál gyógyszer csak 13 hétéig és 50 százalékos hozzájárulással jár. Táppénz, kórházi ápolásban csak 26 hétéig részülhet a biztosított. Franciaországban a betegségi táppénzt csak felét megkapja, az orvosi költségeket és gyógykezelést, családtagok orvosi kezelésében és gyógyszerekben sem részülnek. Olaszországban orvosi gyógykezelés, gyógyszerek 180 napig, táppénz csak 150 napig jár. Svájcban, Belgiumban, Svédországban még mindig csak fakultatív alapon működik a betegségi biztosítás, s a biztosítottak csaknem minden szolgáltatási igénybevételek hozzájárulást tartoznak fizetni. Hollandiában a betegségi táppénzt csak a betegség 6-ik napjától fizetnek s mindössze 180 napig, a munkabér 40 százalékában. Bulgáriában a betegségi biztosítás segélyei kilenc hónapon át járnak. Romániában csak 36 hétéig, Szerbiában és Horvátországban 26 héten át. Tehát Magyarország messze a nyugat előtt jár ezen a téren.

Érdekes dolgot hoz fel még a következőkben Nemes G. István

— Az angol Beveridge-tervet megelőzően 14 esztendővel, 1929-ben egy magyar szociológus, Gencsy István társadalombiztosítási tervezetét foglalkoztatta a világsajtót és hogy milyen maradandó nyomokat hagyott, arra jellemző, hogy egyik legjelentősebb svájci lap, a Baseler Zeitung a Beveridge-terv és a magyar szociológus Gencsy terve között párhuzamot vonva, a magyar tervet itéli sokkal jobbának, realitásabbnak. A Gencsy tervek lényege az, hogy minden ember az állam gyermeke, tehát születésétől az állam gondozásába kerül. Az állam tanítatja, nevelti anélkül, hogy a családból kivenné. Meghagyja környezetében, a családi életben, azonban képességvizsgálat alapján beleszól, hogy a képességeinek legmegfelelőbb foglalkozást üzze. A tanulás ideje alatt már gyakorlalkodik a munkahelyen, maga az állam gondoskodik elhelyezéséről és fizetését nem attól a teleptől, üzemtől kapja, ahol elhelyezték, hanem az államtól. Tehát minden ember állami fizetésű, kiöregedése után a fizetéséből levont százalékok alapján nyugdíjat kap. Az állam helyez el mindenkit, fizeti az egyéni esetleges munkanélkülisége alatt is. Az állam gyógykezelési, látja el orvossággal, kórházzal. A betegbiztosítási díj, nyugdíjalap-járulékok és adók levonásával adja ki fizetését és illetőnek. Aki akar, bármikor kiléphet ebből a gondoskodásból, tehát az nem kötelező, azonban előnyeit fogva a társadalom nagyrésze igénybeveszi. A Gencsy-terv az orvosi szolgáltatást és gyógyszert teljesen ingyenesen tervezi, a fedezetet adókból, a piperecikkek és alkoholos italok jeldróból véli fedezni. Az érdekes tervezet maga nemében az első nagy átfogó társadalombiztosítási terv volt és most a társadalombiztosítás eszméjének hatvanadik évfordulóján érdemes ezt feleleveníteni, hogy ne menjen feledésbe: magyar ember adta az első ilyen nagyobb koncepciójú tervezet a világnak — fejezte be a beszélgetést.

Damjanich imája

1849 október 6-ra virradó éjfele az aradi vár siralomházában Damjanich János tábornok imát írt és azt küldte el feleségének a vigasztaló pappal. — A megható ima így hangzik:
 Mindenségek Ura! Hozzád küldöm fohászatot. A nőmtől elválás órájában Te erősítettél engemet, adj erőt továbbra is, hogy a kemény próbát, a becsületen, gyalázatos halált mint férfiú erőtelten állhassam ki.
 Hallgasd meg, ó Fő Jóság kegyelme. A harcokban, a csatákban Te vezértél, óh jó Atyám, Te engedted azokat kiállni s mentő kezdet nem egy kétes harcban védett meg. Legyen neved mindörökké áldott.

Oltalmazd Mindenható az én szerencsétlen hazámat a további vészről, lágyítsd meg az uralkodó szívet hátramaradó társaink iránti kegyelemre s vezesse őt bölcsességed a népek javára.
 Adj erőt óh Atyám, szegény Emiliámnak, hogy ő ama nekem adott szavát „sorsomat hitemnek erejével viselem” bevált-hassa.
 Áldd meg Aradot és áldd meg a veszedelembé jutott szegény magyar hazánkat.
 Istenem, ismerted szívemet és minden lépésem tudva előttem. Azok szerint ítélt felöttem, hogy a túlvilágon kegyes fogadtatást találjak. Ámen.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943. X. 6.

Dr Bessenyei György orvos és Somossy Klára Margit távházasságot kötöttek

A debreceni anyakönyvi hivatalban, mely országos viszonylatban is a távházasságok rekordját tartja, tegnap délelőtt meghatóan szép, érdekes távházasság zajlott le. Dr Bessenyei György fogászati klinikai orvos, Csapó-utca 17. sz. alatti lakos, aki április óta „valahol Oroszországban” teljesít hazafias szolgálatot, kötött házasságot Somossy Klára Margit úrléány, Sinyay Miklós-utca 13. szám alatti lakossal. A fiatal pár júniusra tervezte esküvőjét, közben azonban a hazafias kötelesség elszóltotta a vőlegényt, aki erre parancsnokságánál jegyzőkönyvbe vétette há-

zassági szándékát és ennek a jegyzőkönyvnek alapján jelentette ki tegnap dr Deák Sándor h. anyakönyvvezető férj és feleségnek dr Bessenyei Györgyöt és Somossy Klára Margitot.
 A vőlegény részéről dr Pákn Sándor orvos, Kossuth-utca 9. sz. alatti lakos, a menyasszony részéről vitéz Siposs László mérnök, Csapó-utca 23. szám alatti lakos, a menyasszony sógora, voltak tanúk.
 A távházassági szertartás alkalmával dr Deák Sándor h. anyakönyvvezető intézett megkapóan szép beszédet a menyasszonyhoz.

Az alispán

Írta: HARSÁNYI ZSOLT

Sokat beszéltek nekem Erdélyt jártomban a háromszéki alispánról. Mivel elvetődtem Sepsiszentgyörgyre, elhatároztam, hogy szünröl-szüre látni fogom. Egyszerűen elmentem a várme-gyész házára.

Nagyon szép épület a háromszéki megyeháza. Magaslapon álló Ferenc-kori épület, innen vigyáz Magyarország délkeleti csücskére. Mert innen már csak egy ugrás Zagon, a határközség. Előpatak felé meg éppen valami tizenkét kilométer az oláh határ.

Hát ahogy ott nézgetek, álldogálok a folyosón, mint aféle ember, aki először van valahol, eltalálok egy tisztas külsejű urat, akinek észbe csavarodott a bajszja. Úgyes-bajos úriembernek néztem, akinek dolga akadt a megyeházán. Megszólítottam és megkérdeztem, merre lehetném az alispánt.

— En vagyok az alispán — felelte Barabás Andor.

Erre szépen bemutatkoztam és a folyosóról bekövetkeztem a szobájába. Itt aztán annak a rendje és módja szerint megkérdeztem mi az igaz abból, amit a háromszéki alispánról szerle mesélnek. Hogy tudniillik Háromszékben egy kitűnő ember foglalta el az alispáni széket, aki azelőtt fűszerkereskedő volt.

— Igaz, — mondta ő barátságosan, — azelőtt fűszeres voltam. — Nincsen ebben semmi különös. Trianon előtt arvaszéki úrnőke voltam Háromszék megyé- nek. Aztán ránk szakadt a baj. A románok bejöttek és többek között engem is azonnal elcsaptak. Nem is akartam nekik szolgálni, itt álltam szemközt a semmivel. Egy ideig téllennél hanyódtam, de aztán nekitaltam, hogy meg fogjam a dolog végét. Elhatá-

roztam egy megyei barátommal, hogy fűszerkereskedést nyitunk. Biztató üzletnek látszott. Szakertelmünk nem volt sok, tehát magyar szakembert veltünk magunk mellé harmadiknak. Helyiséget is találtunk. Az üzlet megnyitottuk. Persze már a legelső napokban éreztük a halás-gok és ellenszennel. Néhány napos fűszeres működésünk után román hatósági emberek jelentek meg a boltban. Firtal-tak, vizsgáldtak, aztán mind-háromunkat előállítottak. Nagy fal között aztán retteléssel megverték. De úgy, hogy mikor elengedtek, napokig nyomtam az ágyat. Sérüléseimről orvosi la-lelet is készült. Elmarasztalni semmiben sem tudtak, hiszen a boltban semmi hába nem volt a kréta körül. A boltot folytathuk tovább.

Eddig van.

— A bolt még megvan?

— Adattam. De magyar kézen van. Mikor a mi csapatunk be-jötték, engem rögtön beosztottak az első idők kalonai közigazgató-sához. Aztán helyredőlt a pol-gári rend és én lettem az alis-pán, egyik fűszeres társam Kovásznán fűszerboltot. Dolgozunk tovább, de nem a pult mellett.

— Es a bosszú? Mi lett a bán-talmazókkal.

Vigan legyintett a levegőbe az alispán.

— Bosszúvágy? Igen eleinte elt bennem. De az idő mult. Most már nem jut eszembe. A bán-talmazóknak pedig hírük hamvuk sincsen azóta.

Még jó darabig beszélgettünk erről arról. Közben méregteltem és a pult mellé képzelttem. Tü-nődtem, hogy mit lássak benne: boltost vagy köztisztviselőt? Egyik sem. Székely.

Az egyetemi ifjúság október 6-i gyászünnepélye

Ma délelőtt fél 12 órakor lesz a központi egyetem diszudvarán

A debreceni egyetemi ifjúság mártóképen emlékezik meg az aradi gyásznapról. Az aradi tizenhárom vértanu emlékére ma, szerdán délelőtt fél 12 órai kezdettel az egyetemi központi épület diszudvarán gyászün-nepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő: 1. Him-nusz. Éneklé a Kollégiumi Kán-tus, vezényel Szigethy Gyula. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: dr Csilléry András egyetemi ny. r. tanár, a DEI tanárelnöke. 3.

Szavai: Nagy János joghallgató. 4. Zárószó. Mondja: Batta János, a DEI elnöke. 5. Szózat. Éneklé a Kollégiumi Kántus. A Debreceni Egyetemi If-júság ezúton is meghívja Deb-recen város közönségét; külön-nös szeretettel várja a közép-iskolásokat, akik, tekintve, hogy az iskolai év még nem kezdődött meg, ezen az ünnepélyen vegyenek részt. 11 órakor egyébként az egyetemi temp-lomban rövid áhítat lesz.

Ma lesz a kegyeleti váltófutó-verseny

A Magyar Atlétikai Szövetség keleti kerülete Debrecenben ma, október 6-án d. e. fél 12 órai kezdettel — a háborúban hősi ha-lált halt névtelen hősök és az aradi 13 vértanu emlékére — a városon keresztül kegyeleti vál-tófutó versenyt rendez.

Indulási hely a pályaudvari postaépülettől.

Váltóhelyek: 1. Pályaudvari postától a zsidó templomig. 2. A zsidó templomtól a vármegyehá-záig. 3. Vármegyeházától a vá-rosházáig. 4. Városházától a Kereskedelmi iskoláig. 5. Kereskedelmi iskolától a Ref. gimnáziumig. 6. Ref. gimnáziumtól a Thaly Kálmán utcáig. 7. Thaly Kálmán utcától a DTE torna-csarnokig. 8. DTE tornacsarnok-tól a Simonyi útig. 9. Simonyi út kezdetétől a Simonyi út 15. számig. 10. Simonyi út 15-től a 39-esek emlékművéig.

A benevezett huszonhárom egyesület közül az egyes csapa-tok a következő rajtszámot kap-

ták: 1. Repülők, 2. Vonatosztály, 3. Hajdúezred I. zászlóalj, 4. Hajdúezred II. zsj., 5. Hajdúez-red III. zsj., 7. Tüzérek, 9. Felső-ípariskola, 10. Kereskedelmi is-kola, 11. Református gimnázium, 13. Piarista gimnázium A. csapata, 14. Piarista gimnázium B. csapata, 16. I. ker. lev. csapat, 17. II. ker. lev. csapat, 18. III. ker. lev. csapat, 19. IV. ker. lev. csapat, 20. V. ker. lev. csapat, 21. MÁV leventék, 22. Gazdasági Középfokú Intézet, 24. Allami gimnázium, 26. Híradások, 27. DEAC, 28. DGASE, 30. Gépkocsi-zó vonatosztály.

A versenyzők 11 órakor gyüle-keznek a 2-es posta előtt és pon-tosan fél 12 órakor indulnak a Nagyállomás elől a Nagyerdőn levő 39-es hősök emlékszólopa-hoz. Itt az ünnepség a Himnusz-szal kezdődik, majd Török Ti-bor, a tanítóképző igazgatója mond emlékbeszédet. A díjkiosztás után a Szózzattal zárul a verseny.

Riasztópisztolyt, vagy rendes fegyvert használt az újléta kerékpáros lövöldöző?

Özv. V. Kiss Lászlóné újléta lakos panaszt tett a csendőrségen B. Varga Gyula 20 éves újléta férfi ellen, aki a mult napokban este 10 óra tájban kerékpáron el-haladt Magyar-utcai lakásuk előtt, ahol ott álltak V. Kiss Lászlóné, a fia, V. Kiss László, Orosz Sán-dor, Székely János szomszédok és még néhány asszony. Mikor a ke-rékpár lámpája feltűnt, egyikük megkérdezte:

— Ki jöhet ott?

V. Kiss László azt mondta:
 — Úgy látom, hogy B. Varga Gyula.

A kerékpáros, aki ekkorra ért oda, megállt és kijelentette:

— En vagyok az. Azzal zseb-ből előkapva pisztolyát közéjük lött.

V. Kiss Lászlóné feljelentése szerint hallották is, amint a golyó elsüvített fejük felett. A társaság tagjai riadtan beszaladtak az ud-varra, a kerékpáros pedig elhaj-tott.

Az ügyben a csendőrség meg-in-dította a vizsgálatot és kihallgat-ták B. Varga Gyulát, aki elmon-

dotta, hogy 5 V. Kiss Lászlóval haragban van a két család kö-zl régebben támadt viszályból ki-folyólag. Mikor a kerékpáron öz-v. V. Kiss Lászlóné háza előtt el-haladt, valaki a kerékpárja elé ugrott és hangosan, fenyegetőleg ezt mondta:

— Ez B. Varga Gyula...

Erre ő megijedt és riasztó pisztolyából egy lövést adott le, mire a társaság tagjai elfutottak és ő akadálytalanul folytathatta útját.

B. Varga Gyula állításával szemben a tanuk hangoztatták, hogy hallották a golyó süvöltését. B. Varga Gyula családjának van két pisztolya, melyekről azonban nem lehetett megállapítani, hogy használták-e az utóbbi időben a fegyvert. Most a csendőrség foly-tatja a nyomozást annak tisztázá-sára, hogy riasztópisztolyból lött-e B. Varga Gyula, vagy rendes fegyverből, az esetről pedig jelen-tést tett a debreceni kir. ügyész-ségnek.

— A német főparancsnokság egyszeri segílyt nyújt az elesett spanyol önkéntesek hozzátartozói-nak. Az igényjogosultakat felszó-lították, hogy jelentkezzenek az illetékes német konzuli hatóságok-nál.

A harmadik cserkésztvény

A cserkész ahol tud segít. — hangzik a harmadik cserkésztvény.

Ez az a törvény amelyikhez a legtöbb kedves és szép emléke fű-ződik a harminc éves magyar cserkészmozgalomnak. Nem hang-gos sikerek ezek, hanem sok ezer es ezer embernek halk köz-szónó szava és elismerő kézfoga-sa vagy legtöbbször még annyi sem, pusztán az elvégzett jöttet édes öröme.

Ebben a rövid törvényben fel-nem beszélhet jellemnevelő erő rejtezik. A cserkészetbe belépő ifjú attól a pillanattól fogva, amint az első úgynevezett jöttet-csomót nyakkendőjére köti csodálatos, nagy változason megy keresztül. Megismeri a másokért való önzetlen munka édes ér-zését és most már nem azon tőri fejt, hogy miképpen lehetne va-lami újabb csínyt elkövetni, ha-nem lesi az alkalmat, hogy mi-ker és hol tudna valamilyen új-jabb jöttetet végrehajtani. Ter-mészetesen a fiatal lélek roman-tikus hajlandóságának megfele-lően eleinte kizárólag valamilyen nagyszerű, hőstetszamba menő eselekedetet szeretne napi jöt-te fejében végrehajtani. De ha ilyenre nem is mindig nyílik al-kalma leleményessége nem hagyja cserben, hogy valami egészen újat eszeljen ki. Így történnek aztán az olyan angya-li esetek mint amelyet Bi-pi ír le egyik könyvében: Egyszer az ut-cán sétálva arra lesz figyelmes, hogy egy kis cserkész körülte-kintő gondossággal narancshé-ját rak le a járda közepére. Meg-kérdi tőle, hogy miért teszi? Mi-re az ifjú jöttetvádsz azt feleli: Azért, hogy egy másik cser-késznek alkalma legyen jöttet csinálni a narancshéj felvételé-vel.

Mire aztán a kiscserkészből nagycserkész lesz, rájön arra, hogy nem az a fontos: milyen nagyjelentőségű a jöttet, hanem az, hogy milyen szívet tesz ki. Elérkezik arra a pontra ami-ker már nem azért igyekszik se-gíteni embertársain, hogy meg-oldhassa a nyakkendőjén az ar-ra a napra kötött jöttetcsomót, hanem az rt, mert átérzi ő, mi-lyen sokat jelent ebben a tüle-kedésre és könyöklésre berende-zett világban egy gyengéd, fi-gyelmes szó, egy idejében nyuj-tott segítő kéz, egy együtterző mosoly.

Vannak azonban az életben pillanatok, amikor valóban szük-ség van az idejében érkező ko-moly segítségére. A jó cserkész erre is felkészül, hogy amikor szükség van rá valóban tudjon is segíteni. Nem véletlen az, hogy az életmentők között olyan sok a cserkész, akik sokszor az életük-kel fizetnek a megmenlett élet-ért. Pedig igen sokszor mások is vannak ott, akik azonban nem szokták meg, apró tetteken — azt is lehet mondani semmissé-ken keresztül, — hogy minden-ker résen legyenek. A cserkészlet azonban a harmadik törvény er-köletesi kötelezettsége nem engedi habozni, lekébe belevésődött az embertársaiért való felelősség és a másokon való segítség szent és keresztényi kötelessége. Ezért teszi és nem elismerésért és ki-tüntetést, hanem mert jó mun-kát akar végezni.

Véres családi dráma a Kinizsi-utcában

Fejlesztével fejbeverte különváltan élő feleségét, majd fiával akart végezni

Kedden a Csapókerületben levő Kinizsi-utcában véres családi dráma ügyébe avatkozott be a rendőrség.

Sörös Bálintné 47 éves asz-szonyt, Kinizsi-utca 51. szám alatti lakost, megtámadta fej-szével kezében különváltan élő férje, Sörös Bálint az udvarra behatolva támadt rá feleségére és durva szikozódás közben a bal-tával fejbe vágta az asz-szonyt, akit nyomban elborított a vér. Késégsébesett sikoltozá-saira egy újságáros szaladt rendőrré.

Sörös ezután ott hagyta vér-tócsában heverő feleségét az udvaron és ömaga beronolt a lakásba, hogy Kovács László nevű mostohafiával is leszámoljon, aki édesanyja segítsé-gére sietett.

A szorongatott helyzetben le-vő fiúnak azonban segítségére jött a közben megérkezett Só-vágó Gábor próbarendőr. Sörös akkor is tájékozva magából kikelve ordította:

— Megölöm őket, amiért ezt a csúfságot követték el velem.

Rendőrnek sikerült megfé-kezni a duhogó férfit, akit elő-állított a rendőrségre. A nvom-

zás során Sörös Bálintné és fia egybehangozón az vallották, hogy Sörös Bálint összeférhe-tetlen, nehéz természetű em-ber, családja azért vált külön-tőle, mert állandóan fenye-gette őket. Beterjesztették a rendőrségre egy 8 oldalas leve-lét Sörös Bálintnak, ebben az ajánlott levélben jelentette be, hogy bosszút áll családján. — Hajdúhadházzról, ahol gazdál-kodik, valóban be is utazott tegnap kora reggel és fejlesztével kezében kereste fel családját.

Sörös Bálint kihallgatása so-rán tagadta, hogy meg akarta volna ölni fiát és feleségét, csu-pán meg akarta fenyeíteni őket. Az asszonyt súlyos sérülésével a sebészeti klinikára szállították, Sörös Bálint ellen szándé-emberölés kísérletének gyanúja címén megindították a vizsgá-latot.

Spanyolországban igen tek-nélyes wolframtelepek vannak, amely már az első világháború-ban is felkeltették a nagyhatal-mak érdeklődését, azután feledés-be merültek és az újabb világ-háború újabb eddig nem is sejtett értékeket adott neknek a tele-peknak.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
SZÍNHÁZI HETI MŰSOR:

Szerda este: Ocskay brigadéros.
B) bérlet.
Csütörtök este: Ocskay brigadéros.
B) bérlet.
Pénteken este: Cigányszerzem.
B) bérlet.

Ocskay brigadéros

Herczeg Ferenc 80. születésnapja alkalmából a B. Unger-társulat ünnepi díszelőadásban hozta színre az illusztris író Ocskay brigadéros című történelmi színművét. A hazafias tendenciájú színmű több jelentése spontán lelkesedést keltett s ezek a jelenetek valóban kiemelkedő részletek voltak a nem minden vonatkozásban kiegyensúlyozott előadásnak. Voltak részletek, amikor csak szavak röpltek anélkül, hogy azoknak az átélés ösztönzése szárnnyal tudott volna adni. Néhány szereplő lelki ráállítottsága viszont annyira az őszinteség jegyében fogant, hogy akaratlanul is kontrasztként hatott játéku emelkedettsége. Legelső sorban Havadi Nagy Ilonát kell dicsőíteni kiemelni az együttesből. Az esztétikusságban is tudatos cigánylány szerepében megrázó színekkel mintázta a hazájához, eszményeihez ragaszkodó ember típusát. Elevenítését erő, lendület és művészi izlésre valló disztinció jellemzi. Moóry Luczi képességei előtt nem igen van olyan terület, ahol helyt nem tudna állni. Tiszta Ilona elevenítése is hibátlan, de távolálló képességei igazi területétől. Nagy Csilla bájos közvetlenséggel vitte színpadra a kis szerelmes Tiszta Jutka alakját.

A darab címszerepét B. Unger István formálta. Játékát nemcsak férfias erő, átértett tudásfőlény és elmélyültség jellemzi, hanem ezen túl egy olyan jellembrázoló területen nyújt magasabb szintű és értékálló művészi teljesítményt, ami eddig is elismert komoly értéket képviselő elhivatottságát még magasabbra emeli.

Késmárky Kálmán mint eddig minden szerepében, úgy most is azt igazolta, hogy egyik főerőssége a társulatnak. Nehez szerepét átélésének és önmaga támasztott igényének művészi lélekkel valló intenzitása emeli kivételes szintre. Szabó Samu beérte játéka kifogástalan. Kifűző volt a nagyon tehetséges Deéry Jenő, a szép beszédű Károlyi István és Badóczy István játéka. Márky Géza jól formált Jávorka Adámja és Csengeri Aladár Ocskay vice-hadnagyja a szerep rokonszónos beállításán túl értékes produkció. Dalmady Géza császár tisztje elegáns és a követelményekhez mérten könnyed és főlényes. Kisebbszerepekben Dóka János, Oláh György, Martonyi Alfréd, Fehér János, Formanek Rezső, Ragályi Elemér és Balogh István egészítik ki az együttest.

A darabot Károlyi István rendezte.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
19. 25-45. Igazgató: Belezna Unger István

Az előadások d. u. 7.45. este 7-kor kezdődnek.

Szerdán B) bérletben az aradi vértanúk emlékére.

OCSKAY-BRIGADÉROS

B. UNGER ISTVÁN fellépésével.

Tánciskolák

Schaff tánciskolájában, a Koronában az új tanfolyam megkezdődött. Beiratkozni már ma, szerdán estig lehet.

Utazásnál
A változó életmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez émelygést, lefújást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.
DARMO!

dezte rátermett szakavatottsággal. Az előadás tempója az első és harmadik felvonás első képeiben kifogástalan. A beszéd értelmessége és stílusa megfogalmazása több szereplőnél kívánalmat hagy maga után.

Előadás előtt kedves, hangulatos házi ünnepség zajlott le a színpadon, lehúzott függöny mögött. A társulat felsorakozott tagjai előtt Belezna Unger István színgazgató köszöntötte megkapóan szép, meleg hangú beszédben társulatának három kiváló tagját: Hortobágyi Arthur színművészt, Pivelic Emil tervezőt és Zolnai Imre díszletmestert, akik az első előadás óta öt éven át tagjai voltak az Unger-társulatnak. Unger direktor meghatott szavakban mondott köszönetet tagjainak hűségükért, kitartásukért. Ezután Unger direktor átnyújtotta érdekes, szép ajándékát legrégebbi tagjainak.

A társulat részéről először is a legrégebbi örökös tag, U. Kovács Terus üdvözölte szellemes, frappáns beszédben a jubiláló direktort, hangzatos, hogy különösképp tünhet, hogy éppen a feleség üdvözli hívetársát, ő azonban ezúttal nem mint hitves, hanem mint az Unger-együttes egyik tagja szól. Úgyes, nagy tetszést kiváltott beszéde végén kedves humorral kérte Unger direktort, hogy jövőre is szerződtesse.

Az örökös tagok nevében Hortobágyi Arthur színművész mondott szép beszédet, méltatva Unger direktor érdemeit. Ezután átnyújtották szerett direktoruknak az örökös tagok ajándékát, egy művészi kivitelű ólomkristály vázát. A kedves, hangulatos ünnepség ezzel véget ért és kezdetét vette az előadás.

SZÍNHÁZI KIS TÜKÖR

A SZÍNHÁZI ELŐADÁSOK péntektől, október 8-tól este fél 7 órakor kezdődnek a korábbi elcsúszás miatt. A színház igazgatósága kéri a közönséget, hogy helyét szíveskedjen a színházban idejében elfoglalni.

A „CIGÁNYSZERLEM” felújítása lesz a színház heti műsorának eseménye. A gyönyörű zenéjű darabot a színház újszerű rendezésben, főszerepben Németh Ilonkával és Dalmady Gézával adja elő.

FILM

A VIGSZÍNHÁZ nagy sikerrel mutatta be a velencei filmversenyen ezüst serleggel kitüntetett svájci filmremeket, a „Szerelmes leveleket”. Az érdekes meséjű darab főszereplője Anne Maria Blanc, aki nagyszerű alakítást nyújt. A kísérő műsor friss és érdekes.

Október 18-án lesz a Zenekedvelők Köre I. bérleti hangversenye

Közreműködnek: Nojret Irén dalénekesnő, Horváth János hegedűművész és vitéz Pongrácz István zongoraművész

Mind három művész hazánk gyermeke, akik Németországban élnek és a német hadsereg kívánság hangversenyeinek állandó szereplői. A Zenekedvelők Köre hangversenyét a Német Tudományos Intézet támogatásával rendezte a hadiárva és hadigondozottak javára. A hangverseny pontban 7 órakor kezdődik.

A P O L L O
filmszínház

Páratlan sikerű első magyar filmdráma:
Féltékenység

Főszereplők: Tolnay K. Somjai A., Lanoczy M., Nagy I. és Vasváry P.
Előadások: 1/4, 1/6 és 1/8 órakor.

Tagsági igazolványok átvehető a Zeneiskola titkári hivatalában délelőtt 12-1-ig, melynek felmutatása mellett jegyek a Bertók féle könyvkereskedésben válthatók ki délelőtt 11-1-ig.

Három halálos ítélet — 11 csizmáért

A sátoralrajzhelyi törvényszék rögtönítélő bírósága pár nappal ezelőtt vonta felelőségre Bicssei Sándor 75 éves, BaBlog Mata Károly 41 éves és Czinke Gyula 42 éves erdőhorvát cigányokat, akiket az ügyészség légvédelmi első-tétítés alatt elkövetett lopással vádolt meg. A három cigány dohányt lopni indult el hazulról, dohányt azonban már nem találtak a dohány-

felmutatása mellett jegyek a Bertók féle könyvkereskedésben válthatók ki délelőtt 11-1-ig.

Három halálos ítélet — 11 csizmáért

földeken és hogy kirándulásuk mégse maradjon zsákmány nélkül, Kispatakon betörték egy cipész-műhelybe, ahonnan öt és fél pár csizmát vittek el. A hiányzó 12-ik csizmát már nem tudták ellopni, mert közben megzavarták őket. A rögtönítélő bíróság mind a három tolvaj cigányt kötél általi halálra ítélte. Az elítéltek kegyelemért folyamodtak.

Herceg Odeschalchi Miklóst 15 napra ítélték, mert tilalom ellenére gépkocsit vezetett

Budapest, október 5. Herceg Odeschalchi Miklós 41 éves föld-birtokost, akit már két ízben büntettek meg gondatlanságból okozott emberölés miatt, dacára hogy a belügyminiszter végső fokozatra emeltette a gépkocsis vezetését, egy kölesönként

kocsit vezetői igazolvány nélkül — a rendőrorvos megállapítása szerint — ittasan vezetett. A herceget ezért 15 napi elzárásra ítélték. A herceg az ítélet súlyossága miatt felebbezést jelentett be.

Megalakult a Péterfia-utcai Egyházzés Nőszövetsége

Nagyszabású társadalmi munkát határoztak el.

A Péterfia utcai egyházzés dr. Farkas Pál lelkipásztor elnök-lésével tegnap délután a Baltazár-teremben ülést tartott és megalakította a Nőszövetséget. Az alakuló közgyűlést közénék és ima, majd Farkas Pál dr. Bibliát olvasott és áhítatot tartott.

vezetőket választották meg a tiszttakar tagjaivá: Elnök lett dr. Varga Zsigmondné, egyetemi professzor felesége, aki már hét éve vezet az asszonyok körét. Alakuló közgyűlést tartott. Késztvős ismétlése: dr. sarkadi Kesztyűs Istvánné, a női kör hűségese régi munkása titkár: Bagdy Dániel, pénztáros: Szabó Károlyné, ellenőr: Kövendi Perencné, védnőkökké választották a következő úraszonyokat, akik részben lelki, szellemi és anyagi támogatásban részesítik a Nőszövetséget: Sass Béláné, Tankó Béláné, Lábos Béáné, Makkai Sándorné, Csányi Benjáminné, Tóth Lajosné, Babos Károlyné, Szegedi Lajosné, R. Kiss Istvánné, Darkó Jenőné, Koncz Aurélné, Farkas Pálné, Szentgyörgyi Lajosné, Szébert Erminné, Szendy Tihaménné, özv. Fekete Mátyásné Papp Jánosné, Vértessy Gáborné.

A Péterfia-utcai egyházzés női köre — mondotta aztán dr. Farkas Pál lelkipásztor — hetedik éve áll fenn s most a Konvent kérésére átalakul Nőszövetséggé. Ez azt jelenti, hogy szövetséget kötünk a Krisztussal, másrészt pedig azt, hogy le kell bontanunk a Nőszövetségben bizonyos korlátokat, születés, rang, vagyon, hatalom korlátjait, hogy teljesen megalázza magunkat, tudjuk szolgálni a Krisztust. Üdvözölte a Nőszövetség tagjait és megjelölte az új munkaterületeket is. Heti összejöveteleket tartanak két csoportban, vasárnap délután az egyház tanácstermében sorskérdéseket beszélnek meg és kedden a kézimunkázók, akik így készülnek a karácsonyi vásárra, a szegények segítségére. Későbbi program, hogy ezeken az összejöveteleken az igazi keresztény magyar asszony életének körülményeit beszéljék meg. Az asszonyokra vár az egyházi szeretetmunka végzése, mert diakonizást anyagi hiányban nem tarthatunk. A szegény, bajban levő családokhoz el kell vinni a szeretet erősítését. A hadbavonult családjaik is látogatnunk kell és övni, amennyire tőlünk telik. Segítsük azokat, akiknek talán egyetlen hozzátartozójuk vérzik éretünk és véd bennünket a harcmezőn.

Bejelentette, hogy a Nőszövetség első tevékenysége a tengeri csuha-tanfolyam, amelyet a jövő héten hétfőn nyitnak meg. Ez a tanfolyam teljesen díjmentes. A résztvevők hozzák magukkal az anyagot, amelyet azonban ingyen megszereshetnek. Két zsákra való tengericsuhát Tasnádi Ignác birtokos, Szigligeti u. 18. alatt ingyen felajánlott a nemes célra, amit örömmel vettek tudomásul. Az alakuló közgyűlés énekkel s imával ért véget.

A nagyhatású beszéd után a megjelentek egyhangúlag a kö-

Vendéglősök korcsmárosok
szükségeiteket legolcsóbban
Pótor László
bornagykereskedőnél szerezhetik be
Hatvan-u. 35. Tel. 32-71.

HUNGARIA
filmszínház
Szerencsés flótás
Főszereplők: Tolnay, Szilassy, Latabár Bilicsi, Mihályi, Maklár.
Előadások: 5 és 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ
m o z g ó
Ma 5 és 7 órakor, a velencei filmversenyen díjat nyert svájci film:
SZERELMES LEVELEK
A szerelem, a szív filmje!
Fősz.: Anne Marie Blanc.
„MUSSOLINI KISZABADITÁSA” ma utoljára!

B5k
Felkeltem ma kora-eggel, Pestre megyek, mondom, Hát egy úr az állomáson Elkapja a frakkom:

— Uram, kinek nincs kutyája, Maga ugat este, Aki máma debreceni, Gyalog megyen Pestre!...
SZENDE.

Uj könyvek

Folczay Sándor: **BODY BANDI SZÉGYENE**. A legjobb ifjúsági könyvek sorába tartozik Folczay Sándornak, a pompás, ízes humorú írónak a Nemzeti Könyvtár legújabb számaként megjelent „Body Bandi szégyene” c. diákregeje. Az író mulatságos jelenetek során mutatja be az úri fiúból üveges inassá lett kis diák küzdelmeit, akit a munka megtanít a becsületes helytállásra és újra visszaküzdí magát régi környezetébe. Az érdekes meséjű történet Vid Márta illusztrációjával, Erdős Jenő tanulmányával jelent meg. Ára csak 30 fillér.

Dr. Pongrácz Sándor: **A MIN-DENNAPI ÉLET BIOLÓGIÁJA**. Az élet tudományát, a biológiát hozza közel a szerző e művében a nagyközönséghez. Egymásután világítja meg a legfontosabb biológiai kérdéseket, a hormonok, vitaminok az öröklés problémáit, a nevelés biológiáját, az anyyira aktuális háború biológiáját. Ezzel sikerül eloszlatnia éteren uralkodó sok tévhitet. Rámutat művében a jövő útjára, a megoldásra váró problémákra s azokra a lehetőségekre, melyek erre a leg-újabb, de legnagyobb jövőjű tudományra várnak. A népszerű tudományos irodalomnak határozott nyeresége ez a kitűnő mű, mely a joggal annyira népszerű Buvár Könyvek sorozatának új köteteként Franklin-kiadásban jelent meg.

Kertész Róbert: **HAJÓK ÉS HŐSÖK**. A tenger szerepese írta ezt a könyvet, mely azt a viszonyt mutatja be, amely évezredek folyamán alakult ki az ember és a tenger között. Azon a fejlődésen vizsgál keresztül az olvasót, amely a tengerre szálló első csónaktól a mai utasszállító hajó-palotáig és a féltelmetes hadihajókig vezet. Közben érdekesebb érdekesebb mondanivalóval akad a tenger hőseiről, felfedezésekről, kalózkodásokról, nagy tengeri ütközetekről. Kertész Róbert könyve arra is rámutat, hogy milyen döntő szerepe van a tengernek a világgazdasági helyzet mai kialakulásában és a háború eseményeiben. A könyv a Franklin Társulat kiadásában jelent meg.

A SZERELM KALANDJAI. A francia irodalom három remekművét foglalja egybe ez a kötet, Madame La Fayette „Cléves hercegnő”-jét, melyet az első lélekrájz regényként tart számon az irodalomtörténet. Másodiknak Prevost „Manon Lescaut”-ját, a szenvedélyes szerelem örökbecsű ábrázolását. Végül Benjamin Constant „Adolphe”-ját, a lélekboncolás utólrhetetlen mester-művét. Három regény a szerelemről, mely három korszak más-más felfogását tükrözi vissza. A kötet a Regényírás Mesterei klasszikus sorozatában a Franklin Társulat kiadásában jelent meg.

A híres szépségű Kleopátrának, Caesar szeretőjének házirova, úrnőjének rheumáját eddig ismeretlen módon, elektromossággal gyógyította, aminek lényegéről abban az időben az emberek természetesen még semmit sem sejtettek. Az orvos valószínűleg valamilyen elektromos halat helyezett Kleopátra erősen fájos tagjaira, ami pillanatnyilag tökéletes hatású gyógyítást eredményezhetett.

METEOR
m o z g ó
Közkívánatra, szerdán 8, 5 7 ó., csütörtökön 5 és 1/8 ó.
Zárt tárgyalás
Páger Antal, Tasnádi, Fekete Mária Timár József főszereplésével.
Szombattól: EGY ASSZONY VISSZANÉZ.

H I R E K

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, október 2-án reggel 8 órától, október hó 9-én reggel 8 óráig: Aranygaly, Plac u. 50, telefon: 34-06. — Reménység, Csapó u. 22, telefon: 14-21. — Szt. Háromság, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14, telefon: 17-09. — Sas, Hatvan u. 66, tel.: 39-19.

Bethlen István

Gróf Bethlen István most töltötte be 69-ik évét és 70-ik születésnapjára lépett. Ezt a szép kortóljes frissességben és egészségben érte meg.

Bethlen István neve elválaszthatatlan Magyarország újabb kori történetétől és ma is szellemi vezére annak az iránynak, amely felemelte a nemzetet a trianoni aléllásból.

A hetvenedik életévét lépő Bethlen Istvánt Debrecenből is sokan keresték fel levelben vagy táviratban jókívánságaikkal.

— A ref. Nagytemplomban október 6-án délelőtti 10 órakor lesz istentisztelet. Igét hirdet Hegyaljai Kiss Géza lelképásztor.

— A Szent Anna-utcai Ióplébánia-templomban a hivatalos szentmise ma 10 órakor lesz. A szentmisét és szentbeszédet Hunn Ernő tabori alesperes mondja.

— Az evangélikus templomban délelőtti 10 órakor ünnepi istentisztelet. Igét hirdet vitéz Horkay Béla tabori főesperes.

— A debreceni unitárius templomban folyó évi október hó 6-án, szerdán délelőtti 10 órakor az aradi vértanúk emlékére istentiszteletet tartanak, amelyre a katonai és polgári hatóságok, testületek képviselőit ezúton is tisztelettel meghívja Ferencz József unitárius lelkész.

— A Csapó-utcai egyházzsereg vegyes bibliaköre ma délután tartja szokásos összejövetelét a Szappanos-utca 16. szám alatti levő gyülekezet otthonában. Erre az összejövetelre mindenkit szeretettel hív és vár az egyházzsereg vezetősége.

— Vitéz Csikós Jenő ezredes értékes irodalmi kiállításában részesei, a székesfehérvári „kiválóan értékes irodalmi és nemzetnevelő munkásságáért” elismerésképpen a népművelés ezüst emlékérmével tüntették ki. Szendy Károly polgármester megleghangú levélben értesítette a kitüntetésről a kitűnő tollú katonaköltőt. Vitéz Csikós Jenő irodalmi munkásságából kiemelkedik a hadipropaganda titkairól írott kötet és harcos titkairól sugárzó két verseskötete. A „Lélek a vártán” című verseskötetnek sikerére jellemző, hogy eddig 80.000 példányban fogyott el.

— Az Enyingi Török Bálintné Fililégylet folyó hó 7-én délután 5 órakor gyűmölcsdelutánt rendez, melyre a Fililégylet barátait szeretettel hívja és várja az elnökség. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1942-43.

— Lőtt vadat legmagasabb napi áron veszek. A vadakért érte küldök. Déli-sor 4/b. Telefon: 12-23.

— Dr. Naményi Gyuláné (Batthyány-u. 1) gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában októbertől kezdő tanfolyam. Elkészítés államvizsgáló. Vidékieknek vasútkedvezmény. Állásban levőknek esti tanfolyam. Telefon: 20-77. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 6475/1941.

Bortermelők

figyelmébe!

Minden mennyiségű bort, mustot megvásárolok a legmagasabb napi áron. — Beszállításhoz hordót adok.

Pótor László
bormagykereskedő.
Debrecen, Hatvan-u. 35.

Mi a helyzet a sebesvonat körül elterjedt hírekkel szemben

Megírtuk, hogy a debreceni sebesvonatokon korlátozásokat léptettek életbe. Különféle valótlán hírek terjedtek el a vonatokkal kapcsolatban. Hangsúlyozzuk, hogy a korlátozások csak olyan mértékűek, amint azt a »Debrecen» pontosan megírta már szombati számában. A vonat a dolog természetesen szerint igenis megáll Debrecenben, sőt sok más állomáson is Budapest és Erőhályfalva között, mert hiszen sok helyen kell vizet felvennie. Debrecenben is a vízfélvételén kívül mozdonycsere történik, tehát már csak emiatt is húzamosabb ideig állania kel a sebesvonatnak.

Egy bizonyos: a debreceni vasúttalomáson a pénzár és a menetjegyiroda sem adhat ki jegyet Debrecen-Budapest vagy

— A »DEBRECZEN» LEGKÖZLEBBI SZAMA az október 6-iki nemzeti gyásznap lapszűnete után október 8-án, pénteken rendez időben jelenik meg.

— A kistemplomi egyházzsereg központi bibliaköre ma, szerdán délután 5 órakor az egyházzsereg gyűlekezeti termében (Révész-ter. 2) összejövetelt tart. Előtte 4-től 5-ig nőszövetségi munkaóra.

— A Mester-utcai egyházzsereg női köre csütörtökön délután 3 orai kezdettel tartja ezévi első összejövetelét. Mint az Országos Református Nőszövetség tagozata kezd meg működését. A nőszövetségi munkát Kolozsvári Kiss László, az egyházzsereg vezető lelképásztor bibliamagyarázattal nyitja meg. Az összejövetel a Garai-utca 17. szám alatti kijavított otthonban lesz s ide szívesen hív és vár minden érdeklődő nőtestvérünket az egyházzsereg vezetősége.

— Hattagú bolgar küldöttség érkezett Bukarestbe. A küldöttség a román kulturális intézményeket tekinti meg.

— Az Árpád-terti egyházzsereg ma délután 5 órakor tartja évdnyitő tanácsülését a Rákovszky-utcai iskolában.

— Az adófelszólamlási bizottságok működése. Vajthó Lajos miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató bejelentette a városi közigazgatási bizottságnak, hogy a debreceni 1. és 11. számú adófelszólamlási bizottságok október 12-én megkezdik működésüket.

• Debrecen és Vidéke Kocsmárosok ipartársulata folyó hó 7-én délután 4 órakor választmányi, fél 5 órakor tagértekezletet tart Tímár-utca 31. szám alatt. Pontos megjelentést kér az elnökség.

• Fűzőt különböző fazonokban tökéletes szabással anginból, lepedőszalonból is készít Mayer Julia fűzőszalon, Plac-u. 58.

• Új tanfolyam kezdődik október elsején a Simai Magdolna és Sipkovic Béláné Szlezák Mária gyorsíró-, gépiró- és szepiróiskolájában. Elkészítés államvizsgáló. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1942-43.

• Lőtt vadat legmagasabb napi áron veszek. A vadakért érte küldök. Déli-sor 4/b. Telefon: 12-23.

• Dr. Naményi Gyuláné (Batthyány-u. 1) gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában októbertől kezdő tanfolyam. Elkészítés államvizsgáló. Vidékieknek vasútkedvezmény. Állásban levőknek esti tanfolyam. Telefon: 20-77. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 6475/1941.

Debrecen—Erőhályfalva stb. vonatkozásban. Az is tény, hogy felszállási tilalom van a sebesvonatra a debreceni állomáson. Ez azt jelenti, hogy nem szabad felszállni Debrecenben a sebesre. Ha tehát valaki ennek ellenére felszáll, öt pengőre megbüntetik. Ha ezt megfizette, felutazhatik Budapestre. Lehet valakinek olyan jegye, mely Erőhályfalváról Budapestre érvenyes, ezzel sem szabad Debrecenben felszállni, ha észreveszik, hogy itt szállt fel, 5 pengő a büntetés. Leszállni azonban minden körülmények között szabad a debreceni állomáson, ezt senki nem korlátozza. Szó sincs tehát arról, hogy a vonat Budapesttől Erőhályfalvaig repüljön megállás nélkül.

Egyébként a korlátozások már életbeléptek.

— Egő cigarettát nyelt. A budapesti főkapitányságon letartóztatták Rosenberg Flórián 26 éves fiatalembert, mert főbőrlejtőt kb. 2000 pengő értékű holmit ellopott. A rendőrségen Rosenberg elmebetegnek tette magát és egő cigarettákat nyelt.

— Közel százmillió levelet kézbesített augusztusban a posta. Ez a szám erős emelkedést jelent, mert tavaly augusztusban „mindössze” 85 millió volt a kikézbesített darabok száma.

— Továbbra is zárva van az olasz-svájci határ. Az útlevelek elvesztették érvényüket s Olaszország irányában teljesen szűnnei a vasúti forgalom.

— A Bolgar Nemzeti Bank cáfolja a lévahamisítások híreit. Szófiai jelentés szerint a hírek elterjedésére az adott okot, hogy néhány új bankjegyen a száriaszámok kettős betűllapiták. A bolgar jegybank közlése szerint a kértetés száriájú bankjegyek is valódiak és azokat is el kell fogadni.

— Lefejezett egy gyermeket a villamos. Hétfőn este Rákospalota és Főt között a síneken egy halott fiúgyermeket találtak. Kiderült, hogy a szerencsétlen gyermeket a villamos lefejezte. Levágtott feje messze gurult a tőrszélől. Személyazonosságát eddig nem sikerült megállapítani. A rendőrszervelet szerint a fiúcska 14 éves lehet.

— Beledőfött szemébe a tehén jászolbakötés közben Ötvös Gábor 49 éves ungmogyorósi gazdálkodónak. A debreceni szemklinikára szállították, ahol műtétet hajtanak végre sérült szemén.

— Mialatt telefonált, pályaudvari tolvaj ellopta ládáját. Agárdy Gyula debreceni ácssegéd bevonulási helyére akart utazni. A debreceni pályaudvaron észbe jutott, hogy még egy helyre telefonálnia kell. Bement a telefonfülkébe, ládáját pedig kint hagyta. Mialatt beszélt, látta, hogy egy szürkekalapos fiú ráült a ládára. Mire a beszélgetést befejezte, megdöbbenve tapasztalta, hogy a láda, melyben ruhaneműek és felszerelési tárgyak voltak, eltűnt. Nyomban megtette a feljelentést a pályaudvari rendőrszernél és panasza alapján egy vonatkísérőt előllítottak a rendőrségre. A lopás elszőttetés alatt történt s a tettes statáriális bíróság elé kerül.

— A kolozsvári pékek elhatározták, hogy tekintettel a nagy papírhiányra, a kiszolgált kenyeret ezután nem fogják papirosba csomagolni.

— Leest a padlásról Bodán Sándor 4 éves gyermek a Kanális-utca 98. szám alatt és balábszárát törte. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

Bóni szilva naponta frissen szedve érkezik

Csapó-utca 40. Rátóczynéhoz

(Munkásköltő verse).
1849 október 6

Maros partján faragtak az ácsok Szeretűjével hulltak a forgácsok, Bitó lett a szabadságfájából S temető a magyar hon tájából.

Soha, soha oly szomorú óra Ma kerültek a hősök bitóra, Zokogott az ifjú sirt a vén is, S könnyet hullatott a magas ég is.

Emléküket nem lehet feledni, Csak még jobban tisztelni,

Elmulhattak, s mulhatnak az évek, De szívünkben ők örökké élnek.

Oláh Sándor.

— Virágzik az almafa Szentesen. Szentes egyik házának udvarán kivirágzott az almafa. Ez az almafa az idén is kétszer hozott termést.

— Bukarestben az egyik repülőtéren kipróbálás közben eltűnt egy repülőgépmoell, illetőleg ismeretlen helyen szállt le. A lapok feszültség a megtalálót, hogy a moellt azonnal szállítsa be a hatóságokhoz.

— Az Olasz Kultúrintézetben (Hatvan-u. 2) folyó hó 15-én megkezdődnek az előadások kezdők és haladók részére. Beiratasok 7-től naponta este 5—8-ig az intézet hivatalos helyiségében. Tandij havi 10 pengő.

— Tömegmérgeés a cianozás miatt. A fővárosban a Kresz Géza-utca 53. szám alatti ház ötödik emeleti lakói elhatározták, hogy önállóan írják ki lakasukból a polioskakat. Ebből a célból kéndioxid azonban leszűvőgott az alsóbb emeletekre is és valóságos tömegmérgeészt okozott. Nyolc lakó többé-kevésbé súlyos mérgeészt szenvedett, de rosszul lett a kivonult mentőorvos, az ápoló, a mentőkocsit vezetője és egy rendőrszemély. A polioskákban semmi bajuk sem történt.

— Emelkedik az adózás összegszerű színvonalá. A mult esztendei adóbefizetéshez képest az idén javul az adózás összegszerű színvonalá, mint erről Vajthó Lajos pénzügyigazgató a városi közigazgatási bizottság ülésén beszámolt. Az együttesen kezelt állami adóban a befizetés szeptember végéig a mult év hasonló időszakával szemben több 1.182.900 pengővel. Maga a szeptember havi eredmény is jobb a tavalyinál, mégpedig ált. forgalmiadónál 120.687 pengővel és illetékeknél 127.059 pengővel.

— Az iparostanonciskola igazgatósága felhívja a munkaadókat, hogy tanoncaik 1943-44. iskolai évi beosztása érdekében hétköznap délelőtti 8-1 óra között a városi iprskolák igazgatói hivatalában (Burgundia-u. 1. sz.) feltétlenül jelenjenek meg.

— Horváth Ferenc gyásza. Súlyos csapás érte Horváth Ferencet, a helyi vasút helyettes igazgatóját, édesanyja, özv. Horváth Ferencné szűl. Sőrés Mária, az Árpád-terti református egyházzsereg tanácsosa hosszas szenvedés után 77 éves korában szerettei körében csendesen elhunyt. Halála széles körben nagy részvétet keltett és kiterjedt előkelő családok borított mély gyászba. Gyászolják: gyermeke: Ferenc feleségével, Bornyi Máriaival, menyee: özv. Horváth Antalné szűl. nemes Bellaágh Mária, testvére: özv. Nagy Imréné szűl. Sőrés Zsuzsanna családijával, unokácsce: Oláh Gábor feleségével és családijával, valamint a Bornyi, Korpássy, Bellaágh, Kiss, Szabó és Fülöp családok. A tmetés időpontját a gyászrovatunkban közöljük.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 X. 6.

Chlorodont

fogpaszta
vakító fehér fogakról, úde és tiszta leheletről gondoskodik
Magyar készítmény.

Az októberi petróleum utalványok beváltása

Értesíti a Közélemezési Ugyosztály a város érdeklét lakosságát, hogy a petróleum utalványok 15. és 16. számú szelvényeire az 1943. évi október hóban összesen 1 liter (egy liter) petróleum vásárolható a petroleum árusításával megbízott kis kereskedőnél a napi fogyasztói árban. A petróleum utalvány 15. sz. szelvényére 5 deciliter, (öt deciliter) a 16. sz. szelvényére szintén 5 deciliter (öt deciliter) petróleum szolgáltatható ki. A szelvények egyszerre is beválthatók. A petróleum utalványok 15. és 16. sz. szelvényei csak a f. évi október hó 31-ig válthatók be. Az utalvány szelvényeire bármely hatóságilag megbízott petroleum kiskereskedőnél lehet vásárolni.
Polgármester.

Debrecen közegészségügyi állapota

Tíz kiütéses tifusos beteget kezelnek a Horthy kórházban

Dr. Gärtner István m. kir. tiszti főorvos a város közigazgatási bizottságában jelentést tett a szeptember havi közegészségügyi viszonyokról. Szeptemberben 102 debreceni házasságkötés történt, 200 gyermek született, 124 egyén meghalt, így a természetes szaporodás 76 lélek. Egyéves koron alul elhalt 32 kised, ami az elveszüléseknél 16 százaléka. Heveny fertőző betegségben 4 egyén halt el, ez 3,7 tizezrelelnek felel meg. Gümőkórban 11, rákban 9, szív- és érbetegségben 10 egyén halt el. A heveny fertőző betegségek közül a vörheny és a diftéria jelentkező nagyobb számban, viszont a hastífusz csak 20 esetben fordult elő s ez a helyzet lényegesen jobb a tavalyinál. Hastífuszban 2 egyén halt meg. Vörheny 36, verhas 12, diftéria 29 esetben fordult elő.

A Horthy kórházban tíz kiütéses tifusos beteget ápolnak, ezek közül 9 a hadhazi cigánytelepről szállított egyén, egy pedig Hosszupályiból való napszámos. A cigányok fertőzöttsége érdekében a tiszti főorvos hivatal megkereste a rendőrséget és a csendőrséget.

— Svédországban beköszöntött a tél. Harjedalen tartományban a hatalmas hófúvások miatt elakadtak a posaautobusok.

— Hármás ikrek. Bujevics Pálné 19 éves nemesmiedieci asszony a zombori kórházban három ikernek adott életet. Az asszony és az újszülöttek egészségesek. A három csecsemő súlya összesen 8 kiló.

— Gál Lajos bodvaszilasi lakos szekerével át akart hajtani vasúti pályatesten. A szekerébe fogott két járműokör azonban megvadtult és a közeledő tehervonatnak vitte a szekeret. A vonat a gazdát állataival együtt halálra szorította.

Gyászrovat

Grünfeld Dávid kereskedő meghalt

Puritan jellemű, régi, békebeli felfogású kereskedő dőlt ki az élek sorából. Meghalt 80 éves korában Grünfeld Dávid, aki több mint félszázadot töltött a pult mögött. Nemcsak az üzletben, hanem a magánéletében is a becsületesség legszigorúbb elveit vitte keresztül. A kereskedelmet nemcsak kenyérkeresetnek, de élet-hivatásnak tekintette és igyekezett felismert hivatását tökéletesen betölteni. Erős szociális érzéssel bírt. Soha senkitől nem tagadta meg a segítő kezét. Kizárólag családjának élt, melynek tagjait bensőségteljesen szerette. Feleségével több mint negyven évig élt boldog és harmonikus házasságban.

Grünfeld Dávid tulajdonképpen Miskolcon nyitott nagy üzletet magának, ez volt a főüzlete és a debreceni fiók. Az idők folyamán azonban a debreceni üzletét fejlesztette naggyá és ebből alakult ki a főüzlet, melyet hosszú évtizedeken át ő maga vezetett. üzleti elve a vevőkkel szemben a megbízhatóság és becsületesség volt.

Fiai, mikor az első világháborúban való részvételük után hazatértek, szintén beléptek az üzletbe s ott képezték ki magukat a szakmában.

Grünfeld Dávid halála széles körben keltett részvétet.

—oXo—

Özv. Horváth Ferencné Sörös Mária 77 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön 5 órakor

Rhénes Károly

nyug. István gőzmalomfőtisztviselő

77 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön 1/4 órakor lesz a díszravatalozó teremből a családi sírboltba. Gyászolják: felesége, gyermekei vejei, testvérei és a kiterjedt rokonság. Lakás: Ajtó u. 21. szám Gebauer rendezli.

Grünfeld Dávid

felesége nagy fájdalommal és szomorúsággal jelenti hogy drága férje, 42 éven át szerető hűséges élettársa

Grünfeld Dávid

a Grünfeld Adolf és Társa cég társtulajdonosa

1943 október 5-én 80 éves korában, rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Gyászolják még testvéreit, sógorait, sógorótl és a nagyszámú rokonság. Temetése 1943 október 7-én délelőtt 11 órakor lesz az izr. temető halottas házából.

A Grünfeld Adolf és Társa-cég személyzete

mélységes illetődés sel tudatja, hogy szeretett senior Főnöke

Grünfeld Dávid úr

folyó hó 5-én 80-ik életében, szorgalmas munkásságának 60 éve után, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Mindig jóra nevelő szelme örökké élni fog közöttünk!

lesz a díszravatalozó teremből. Gyászolják: gyermekei, menyei, testvére, unokaöccse és a rokonság. Lakás: Vigkedvű M.-u. 28. Gebauer rendezli.

Rábai Józsefné Barna Mária 46 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön 1/3 órakor lesz a 2. B) ravatalozó teremből. Lakás: Dévay-u. 9. Gebauer rendezli.

Balogh Benjámin bádogossegéd 88 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 4 órakor lesz a 3-as ravatalozó teremből. Lakás: Nyil-u. 131. Gebauer rendezli.

Özv. Vincze Károlyné Nánásey Rozália nyug. óvónő 80 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó teremből. Lakás: Bethlen-u. 26. Dankó temetkezős.

Antal Ilonka 3 hónapos korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó teremből. Lakás: Teleki-utca 20. Dankó temetkezős.

Polgár Papp Gábor gazdálkodó 78 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a mikepécsi gyázháztól. Dankó temetkezős.

Anyakönyvi hírek

Születések: Marozsán János kereskedőség, Bocskai-tér 1, leány Erzsébet. Oláh István repülőterti munkás, Honvédtemető-5-u. 6, fiú István. Burján István városi hajdú, Jerikó-u. 67, fiú György. Nagy Lajos MÁV örabéres, Vargakert-u. 8, leány Ilona. Horogh László hentesmester, Kar-u. 44, fiú László. Bodnár József kisbérlet. Elep 92, fiú János. Varga József napsz., Diófa-u. 18, fiú Károly. Arany Gábor fm., Derecske, leány Margit. Papp István fm., Ermi-hályfalva, fiú István. Sári Gyula raktári munkás, Monostorpályi-út 78, leány Veronika. Szabó Imre fm., Hajdúhadház, fiú József. Kiss Á.-u. 6, leány Juliánna. Mikó László köztemető sírászó, Király F.-u. 23, leány Zsuzsanna. Benesik Sándor gazd. eseléd, Nagyhegyes 1, fiú József. Baranyai Lajos szíjgyártóság Bercsényi-u. 51, leány Tünde. Szabó Sámuel villanysezelő, Püspökladány, fiú István. Ferge István kovácsmester, Percses-u. 24, fiú István. Kemény János kisbérlet, Bánk 112, leány Juliánna. Vona József gazd. eseléd, Kőcsélszeg 8, fiú Antal. Grósz József fakereskedő, Pozsonyi-út 5, leány Ágnes. Diós Imre felesker-tész, Bellegelő 250, fiú Imre. Fábry Zoltán huszárszázados, Pécs, fiú Zolt. Szentpáli Gavallér Andor jöv. I. o. tiszt, Szent Anna-u. 45, fiú Csaba. Fábrián Károly konven-ciósi béres, Ebes 94, leány Etelka. P. Kiss István MÁV málhászó, Keleti-sor 7, fiú István. Darvas Gyula közjóléti szov. tisztv., Szepes 3, leány Ildikó. Legeza István tör-vényszéki irodatiszt, Gólya-u. 1, leány Enikő. Kányási Lajos kis-birtokos, Bellegelő 380, fiú Károly és Lajos (ikrek). Szodrai István MÁV hegesztő, Munkács-u. 54, fiú Kálmán. Kovács János erdőtele-pítő, Balmazújváros, leány Mária. Tokai János mézeskalácsos, Mike-pécsi-út 7, leány Vilma. Dr Bán-hegyei István orvos, gyermekkli-nika, fiú Zsolt. Házi Imre repülő-örmester, Varga-u. 16, fiú Imre és János (ikrek). Kodák András fm., Téglás, leány Juliánna. Kolozsvári József fm., Álmosd, leány Zsu-zsanna és fiú János (ikrek).

Eljegyzések: Szabó Sándor mo-torszerelő, Som-u. 7—Gyula Mag-dolna, Németh-u. 15. Balogh László repülőterti szerelő, Kámon —Balla Ilona, Monostorpályi-út 36. Iván Géza asztalossegéd—Kanda Ilona, Borz-u. 13.

Házasságok: Nagy Lajos hen-tessegéd, Luther-u. 2—Varga Erzsébet, Hosszúpályi. Dr Bessenyei György orvos, Csapó-u. 17—So-mossi Klára, Sinay M.-u. 13. Bes-senyei József ny. MÁV s. tiszt—Vad Zsuzsanna, Turi András-u. 12. Juhász Miklós m. tisztv., Ferenc József-út 58—Kerekes Irma, Pé-terfia-u. 12. Tömöri Ferenc fm.,

Szepes 23—Dobó Erzsébet, u. o. 12. Nagy Sándor MÁV ü. s. tiszt-jelölt Tuszán-u. 4—Takács Erzsé-bet, u. o. 4/b. Báránfi László vas-esztergályos, Deák F.-u. 13—Be-roczi Erzsébet, gróf Vécsey-u. 15. Kapusi Lajos MÁV gyárimunkás. Emerich-u. 24—Kecskés Juliánna Nagycsere 27. Szilágyi István autószerelősegéd, vonatosztály—Kun Gizella. Wolaffka-u. 18. Kas-kóti Ferenc szobafestőségéd, Fo-garasi-u. 4—Dobi Róza, Létai-u. 36. Miszti István férjiszabóságéd. Doberdó-u. 34—Kerekgyártó Má-ria, Búza-u. 3. Tömösvári Géza kőművessegéd, Szeder-u. 19—Varga Irén, Kuruc-u. 112. Molnár János MÁV vonatkísérő, Meszena-utca 4—Zong Anna. Kertész-u. 6. Szabó Imre kőművessegéd, Dugo-vits T.-u. 8—Varga Margit, Dobó-utca 16. Czellár Gyula asztalos-segéd, Vendég-u. 89—Ancsán Irén. Kolozsvár. Mócsi Ferenc fm., P.s 20—Tóth Piroska, Bánk 63. D. Kalász Gábor asztalosmester, Vár-utca 12—Szilágyi Piroska, Szondi-utca 10. Kiss József tanító, Ku-ruc-u. 102—Bérci Magdolna, Kö-zép-u. 16. Bernáth Károly MÁV tiszt, 3. honv. gy. ezred-u. 11—Szegedi Irma, u. o. 63.

Halálozások: Tokaji Ferencné ref. 68 éves, Oláh K.-u. 26. Özv. Koller Józsefné r. kat. 70 éves. Nap-u. 25. Alibár Tibor ref. 20 na-pos, Nyil-u. 61. Özv. Kovács Ist-vánné ref. 64 éves, Bellegelő 509. Csóka Lajosné ref. 22 éves, Hajdú-szovát. Horváth István ref. 2 na-pos, Bercsényi-u. 67. Ackermann György r. kat. 57 éves, Nagyká-roly. Tóth Sándor ref. 10 hónapos, Ebes tanya 15. Gólya István ref. 79 éves, városi szükséglakás. Bécsi József ref. 3 éves, Nyirgelse. Jenei Irén ref. 6 hónapos, Torockó-utca 3. Szabó Andrásné ref. 70 éves, Ispotály-tér 12. Antal Ilona ref. 3 hónapos, Teleki-u. 20. Özv. Vincze Károlyné ref. 80 éves, Bethlen-u. 26. Sági János ref. 36 éves, Hajdúbagos. Szatmári Sán-dor ref. 11 napos, Vértes. Nagy Katalin ref. 52 éves, Klapka-u. 6. Király Mihály ref. 8 napos, Péter-fia-dűlő 1.

Debrecen közrendészeti vi-szonyai. Vitéz dr Tóth Gyula rendőrfőtanácsos, a városi köz-igazgatási bizottságban beszámolt a múlt hónap közrendészeti eseményeiről. Jelentette, hogy szeptemberben 657 bűnügyet iktattak, ezek közül 118 idegen ha-tóságok megkeresése és 469 helyi keletkezésű bűnügyre vonatkozik. Előfordultak: izgatás bűntette 2, hatósági közeg elleni erőszak bűn-tette 2, rágalmozás és becsület-sértés vétsége 12, testisértés vé-tége 18, bűntette 3, lopás bűntette 63, vétsége 222, rablás és zsarolás vétsége 4, sikkasztás bűn-tette 10, vétsége 12, csalás bűn-tette 8, vétsége 16, vagyonron-gálás 14, Egyéb törvénybe ütköző bűncselekmény 28 bűntett, 49 vétség. A rendőrség kihágási iktatójában 1453 ügyet iktattak be. Ot gyűlésre kértek engedélyt, mindegyiket megadták.

Elégett egy vagon kukorica Ssernus Lukács Antal vekerháti tanyájában. A tüzet az átitzott ké-mény okozta. A kár 15.000 pengő.

Kétféjú csecsemő született egy budapesti kórházban. A csecsemő életképtelennek bizonyult és csak néhány percig élt. Az eset azonban maga a legnagyobb természeti ritkaságok közé tartozik, a szakirodalom mindössze 15 hasonlót tart nyilván és Magyarországon 25 esztendővel ezelőtt volt hasonló jelenség.

Súlyos motorképkárszeren-csétlenség érte Szalay László or-vost a szentendrei úton. Dencsik János alkalmi munkás a motorja elé kedült. Az orvos ki akarta ke-rülni, de ugyanakkor az is félre-ugrott s a motorképkár kereké alá került. Szalay hatalmas ívben lerepült a gépről s agyrázkódást, állkapocstörést szenvedett. A munkást kisebb sérülésekkel, az orvost életveszélyes állapotban szállították kórházba.

A Deák Ferenc-utcai izr. templomban az október hatodik gyászünnepély alkalmából is-tentisztelet lesz reggel 8 órakor.

Isaák Imre técsői lelkész a máramaros-ugocsi egyházmegye presbitere meghalt. Halálával vesztés érte az egyházkerületet A cseh megszállás ideje alatt írói s egyházi tevékenységével együt-tartotta a magyarságot. Az el-hunyt dr Révész Imre püspök-nek kortársa és tanútársa volt.

Tanárno választás a Dóczy-ban. A Dóczy-intézethez tanítónő-képző tanárrá választották meg Nagy Editet, dr Nagy István diakonissza intézeti igazgató leányát, akinek személyében igen értékes pedagógust nyert a nagy-nevű intézet. Nagy Edit iskoláit Debrecenben és Szegeden végezte kitűnő eredménnyel.

Gazdag tartalommal jelent meg a Katolikus Figyelő legújabb száma. Az első oldalon dr Bánáss László prépost írja meg beköszön-tőjét híveinek. Gocs György a Hit iskolája című rovatban ad benső-seges elmélkedést. Dr Nyisztor Zoltán a Katolikus öntudatról, Prelovsky Magdolna a meg-alakuló Dolgozó Leányok Egye-sületéről. Bús Hedvig S. M. a nyilastelepi gyermekjászoterről ír. P. Juhász László a domini-kánus plébánia és P. Kiss Szaléz a ferences plébánia eseményeiről számol be. Azonkívül hírek, tájé-koztatók beszámolók teszik érde-kessé és változatosá az ügyesen szerkesztett lapot.

Pozsár Katalin, Teleki u. 39 szám alatt lakó hat éves kislány, felmászott az udvaron álló létrá-ra s arról olyan szerencsétlenül esett le, hogy jobb karja eltörtött.

Felhívja a városi adóhivatal az összes helybeli és vidéki szőlő-birtokosokat, hogy Debrecen vá-roso területéről származó idej ter-mésüket a szüretelési munkála-tok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatal fogyasztá-si adó osztályánál (földszint 51. 54. sz. szoba) jelentésük be. A be-

jelentésnek a tulajdonos nevében és a szőlőterület fekvési helyén ki-vül még a hordók egyenkénti ür-tartalmát, valamint az egyes hordókban elhelyezett termelt must pontos mennyiségét és a szüretelési munkálatok befejezé-sének időpontját kell tartalmaznia. A bejelentés elmulasztása jövődeki kihágási eljárás megin-dítását vonja maga után. Ugyan-csak felhívja a városi adóhivatal a szőlőbirtokosokat és szőlőbér-leteket, hogy az általuk és háztar-tásuk tagjai által elfogyasztandó, valamint cseledésüknek és mun-kásaiknak természetbeni járandó-ság címén kiszolgáltatandó saját termései boraik után 50 százalékos fogyasztási adókedvezményt igényelhetnek. Azon termelőket, akik ezen kedvezményre igényt tartanak, felhívja a városi adó-hivatal, hogy a fogyasztási adó kedvezményre vonatkozó igényüket természetesen bejelentésükkel al-kalmával szöveggel, egyidejűleg jelentésük be. Azok a szőlőbirtoko-sok pedig, akiknek szőlőbirtoka Debrecen város területén kívül fekszik — miután a fogyasztási adókról alkotott szabályrendelet 10 paragrafusa szerint, az általuk termelt és Debrecen város terüle-tére behozott bormennyiségeket a behozataltól számított 24 órán belül tartoznak bejelenteni — a fenti kedvezményt a behozataltal bejelentéssel egyidejűleg igényel-hetik. A kedvezmény igénylése alkalmával igazolandó a szőlő területe és a családtagok száma, továbbá bejelentendő hogy a ke-dvezményt idej, vagy előző évi ter-mésű boraikra igénylik-e? — A szüretelési munkálatok befejezé-sét követő 8 napon túl történő kedvezményre vonatkozó igény-léseket a hivatal a helybeli ter-melőktől nem fogadja el. Városi Adóhivatal.

SPORT

A magyar bajnokcsapat után a bajnokjelölt-tel játszik a DVSC vasárnap Nagyváradon

A Csepel felett aratott szép győzelem hangulata még el sem űlt, a DVSC-nek már is új nagy feladatra kell készülnie. A két-szeres magyar bajnokcsapat leg-győzese után vasárnap Nagyvá-radon a bajnokjelölttel, a ma vitathatalanul legjobb magyar csapat, a NAC-al kerül össze a DVSC. A debreceni csapat hasonlíthatatlanul nehezebb hely-zetet ért el a NAC mérkőzésén, hiszen idegenben kerül lejá-tásra ez a mérkőzés, ahol nélkü-löznie kell a helyi közönség ez-reinek buzdítását. Mégsem tartjuk reménytelennek a debre-ceni csapat helyzetét és ha úgy játszanak, mint a Csepel ellen, elhozhatják legalább az egyik pontot Nagyváradról, annál is inkább, mert közismert, hogy a DVSC játéktípusa nem fekszik a NAC-nak.

A DVSC vezetősége értesülé-sünk szerint nem változtat baj-nokverő csapatán és a csepel eleni együttessel utazik Nagyvá-radra.

Debrecen város tornász bajnoksága

külön eseményt jelent mindig az ország tornasportjában. A va-sárnapi versenyen is országos nagynevű válogatott tornászok állottak rajthoz. E verseny meg-mutatta, hogy Debrecenben, az ország tornafellegvárában, a mai nehéz és súlyos időjében sem lankadt az élet s tornász-utánpótlásunk biztosítva van.

A szenior férfi tornászok közül Tóth Lajos, mint már eddig számtalanszor, ezuttal is bebizo-nyította, hogy még mindig ver-hetetlen. Pompásan összeállított gyakorlatai után méltán esat-lant fel a közönség elismerő tapsa s méltán vette át a bajno-kí serleget, mint Debrecen va-roso ezúti győztese. A második helyezett Hajdu Gyula is bemu-tatta tudása legjavát s váloga-tott tornászunknak is kijutott az ünneplésből. Vermes László csak egy gondolattal maradt klubtársa mögött. Ő is jól kivi-telezt gyakorlatlalt pompásan szerepelt minden szeren s ha egy kis szerencseje van, köny-nyen lehetett volna második.

Az ifjúságiak versenyében Papp Béla tudásával a mezőny fölé emelkedett. Minden szeren

Korán gyűjtötte meg a közön-ség az örömtűszeket vasárnap, a Csepel mérkőzésén — mondják a DVSC játékosai. 15 percel befe-jezés előtt már lobogtak a papir-darabok tüzei az állóhelyen. A játékosok azt hitték ebből, hogy már csak 2-3 perc van hátra és engedtek az iramból. Az ered-mény két gyorsan bekapott góllal volt. A tanulság pedig a közön-ség fele: nem kell elsielni az örömtűz gyújtást. A játékosok fele pedig: egy mérkőzés pedig akkor ér véget, mikor a játéke-zető lefújta. Addig nem szabad csökkenteni: az iramot. Ettől füg-getlenül azonban jó lenne a pá-lyaórát rendbehozni. Jó ha a játékos tisztában van az idővel, úgy osztja be erejét.

A debreceni sportközönség kö-réből sokan átmennek Nagyvá-radra a DVSC—Nagyvárad AC mérkőzésre. Mintegy 500 hazai szurkoló fogja biztatni a debre-ceni csapatot a nagyváradai pá-lyán is.

remekül dolgozott az országos KISOK-bajnok s tudása már-már a nagyokéval vetekszik. A jövő nagy tornásza. Bőszörme-nyi Ede a mezőny második helyezettje is pompásan szerepelt. Mező Béla még kiforratlan, de máris komoly eredményekre hivatott fiatal versenyző.

A közönségről szólva csak annyit, hogy a versenyt zsuftolt nézőtér előtt tartották meg s ez azt bizonyítja, hogy a tornának van közönsége, csak versenyek kellene.

A pompás versenyt mintaszere-n rendezte Tóth Lajos, a ki-váló tornász Schmidt Gyula testnevelési tanár segédletével. A DEAC labdarúgó csapata ma Huszton szerepel s játszik a huszti Rusjal barátságos mer-kőzést. Az egyetemisták együt-tesétől tisztas eredményt vá-runk.

Darai Béla egyetlen ellenfelét sem tudta legyőzni a vasárnapi válogató viadalon. Az első me-netben nagy csatát vívott Szu-megával, de tőle minimális ve-reséget szenvedett. A második menetben Torma I. ellen kellett szorítóba lépnie s a kitűnő mag-dolnavárosi öklölvívő legyőzte debreceni ellenfelét. A harma-dik menetben a csepeli Váci el-

len Darai feladta a küzdelmet, mert rövid küzdelem után felszakadt a szemöldöke. Így Darai három vereséget szenvedett s csalódást keltett. Remélhetőleg a soronkövetkező válogató mérkőzésekben már jobban fog menni a debreceni fiúnak.

Az NB II-ben lejátszott érdekesebb mérkőzések eredményei a következők: Törökvs—MSE 1:1, ETO—Tokod 6:2, Haladás—SzFC 2:1, Szeged—Z. Danuvia 3:3, Rusj—Gázgyár 3:0, UAC—Salgótarjáni SE 3:1.

Az NB III. Szamosvidéki csoportjában az eredmények a következők: SzSE—Ermihályfalva 0:0, Sz. Törökvs—Petrozsény 4:2, Nagyvárad MÁV—SzVSE 2:0, Nagyvárad Törökvs—Püspökladány MÁV 9:2. A nagybányai Józserencsét SE—Nagykárolyi AC mérkőzés elmaradt, mert a NAC nem jelent meg.

Vasárnap az NB I-ben a következő bajnoki mérkőzéseket játszották le a csapatok. Nagyvárad AC—DVSC Nagyvárad, vezetői Jania, Vasas—Gamma vezetői Lantos. Szolnok—Kispest vezetői Náray, Ferencváros—DIMAVAG vezetői Ujvári Antal, BSKRT—Kolozsvár vezetői Szöke II., SzVSE—Elektromos vezetői Harangozó, SalBTC—Ujpest vezetői Kiss M. Ernő, Csepel—Ujvidék vezetői Rudas.

Az amatőrbajnokságban Püspökladányi MÁV—HISE 5:1, Derecske—Villanygyár II. 4:1, NyVSC—Mátészalka mérkőzés elmaradt, mert az utóbbi nem jelent meg a mérkőzésen.

Az országos vidéki országúti kerékpáros bajnokság állása: 1. MVSC 350 pont, 2. Szegedi VSE 215 pont, 3. SzVAK 190 pont, 4. DVSC 144 pont.

A DVSC csapata tegnap délután kiadós erőnléti edzést tartott. Az edzésen B. Nagy, Nagy II., Zilahy és Ille szolgálati elfoglaltságuk miatt nem vehettek részt, mint utójukok, a mai kétkapus edzésen azonban már valamennyien megjelentek. — Mórre edző a székek közötti labdayezetést gyakoroltatta a játékosokkal, ebben Csokai bizonyult a legügyesebbnek. A DVSC játékosai nagy bizalommal készülnek a NAC-mérkőzésre, elbizakodottságnak nyomma sincs, a Csepel mérkőzésről már alig esik szó, mindenki a nagyváradi feladatról beszél.

Felhívom a DEAC és a Debr. GASE kegyeleti váltófutóit, hogy ma délelőtt egy negyed 11 órára a Városháza udvarán felszerelésükkel okvetlen jelenjenek meg. Vitéz Hadházy Dezső egyetemi és mezőgazdasági főiskolai testnevelési tanár.

Felhívom a Társulati Kereskedelmi Középiskola kegyeleti váltófutóit, hogy ma délelőtt felszerelésükkel az intézet udvarán tíz órára okvetlen jelenjenek meg. Vitéz Hadházy Dezső testnevelési tanár.

A kegyeleti váltófutóhajnoság vándordíjainak védői a honvédségi alakulatok közül a Repülő ezred a TEBE örökös vándordíját védői, a KISOK vándordíját a Piarista gimnázium, a sportegyesületek emlékszóbrát a DEAC csapata védői, a testnevelési felügyelőség vándordíját pedig a MÁV levették védői. A mai kegyeleti váltófutó bajnokságot a MASZ keleti kerülete rendezi s az eszközök mind megtörténtek a kegyeleti ünnepély zavartalan lebonyolítása érdekében.

Ferenc utcáig eső része, a Deák Ferenc u. és a Mikepércsi út által bezárt terület.

Ellenőrök: Gaál Dezső, Soltészky Emil, Pócsi István, Kovács Lajos fodrászmesterek, illetve segédek.

IV. körzet. Kishegyesi út, Hatvan u., Ferenc József út, Mikepércsi út által bezárt terület.

Ellenőrök: Zsuffa Endre, Bíró Kálmán, Kuvcsák József, Fridvallyszky Béla mesterek, illetve segédek.

A kávémérések, tejívó csarnokok és kifőzések ellenőrzésére a város két területre oszlik, nyugati és keleti körzetre. Elválasztó vonal a Pallagi út, Simonyi út, Magoss György-tér, Péterfia u., Ferenc József út, Hunyadi u. Mindenütt a villamosvonal mentén. A Hunyadi utcától az utcátengely meghosszabbításaképpen

képzelt egyenes vonal a Mikepércsi útba csatlakozólag. — A fentiekben leírt vonaltól nyugatra eső rész az I. a keletre eső rész a II. körzet. A választó vonal az utcátengely, tehát az utcák két oldalán levő üzletek, ehhez képest tartoznak a megfelelő körzethe.

Az ellenőrző bizottság bizottsága: Juhász György, Kozma Dezső, a II. körzet: Kiss Gyula, Szabó János, mint munkaadók.

A munkavállalók kinevezése ezidőszent nem történt meg.

Az ellenőrző bizottság kinevezett tagjait tisztességüket feltüntető igazoló lappal látják el. Működésük megkezdése előtt fogadalmat tesznek a hatóság előtt, hogy ellenőrző tisztüket pártatlanul és komoly igyekezettel látják el.

A bizottságok azonnal megkezdik működésüket.

Világító petróleum kiszolgálás 8-4 óráig ZAHEYSÁNDOR

kijelölt petróleum nagykereskedő Déli sor 4/b. sz. telepén. Telefon 12-23

11 kocsi gyártó 30 szekeret adott át a kincstárnak

Tegnap ebédután a Riesz kocsi gyár udvarán 11 debreceni kocsi gyártó 30 nagyon szép szekeret adott át a kincstárnak. A munkát a debreceni kocsi gyártók köz szállítás csoportjának tagjai remekelték. Nevükben Kecskés István adta át a kincstár megbízottjának a szekereket, melyeket Prém Miklós, dr. Riesz Kálmán, Ráby László, Haraszti Sándor, Sebesta László, Molnár János, Steiner B., Fényes István, Kozák János és F. Kiss Sándor készítettek el. Ezzel a munkával is nagy hazafiasságról tettek bizonyosságot akarcsak a korábbi közszállítással, melyek árát még mindig nem kapták meg teljes egészében a kisiparosok. Az anyagbeszerzési nehézségek ellenére derekasan megállták helyüket, mert úgy fogják fel ezt a szállítási kötelességet, mintha ők maguk is katonák lennének és ezért kötelességüket minden körülmények között teljesítik.

Az ünnepélyes átadásnál jelen voltak vitéz dr. Dávid Géza, a Baross Szövetség elnöke, Szendrey Sándor ipartestületi alelnök, Lőrinczy József kamarai fogalmazó, Vitéz Dávid Géza dr. üdvözölte a csoportot a szép munka átadása alkalmával, arra buzdította őket, ne csüggedjenek a nehézségek miatt, hanem végezzenek továbbra is becsületessé, szép munkát.

A kincstár megbízottja át is vette az összes kocsiakat.

Csütörtökön este 7 órakor az Ipartestület I. számú termében az építőiparosok és a munkavállalók közös értekezletet tartanak a munkabérek egyöntetű rendezése érdekében. Erre a közös értekezletre az érdekeltség meghívta dr. Köller József iparhatósági biztost, Galamb Ferencet, az Ipartestület elnökét és Pleskó András kamarai titkárát.

Debreceni takarmányárak: búzaszalma 4.20, takarmányrépa 20.00, fehér evő répa 20.00—28.00, fehér tők 22.—24.00, vegyes tők 8—14—16 P, dinnye 38—40 pengő, káposzta 50 P.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város a verestarka marhahatárnyesztés minőségi fejlesztése érdekében több városi tulajdont képező fiatal tenyészbikát kíván elhelyezni gazdáknál, vagy más személyeknél a város határának különböző pontjain. Felhívom mindazokat, akik bikák tartására vállalkoznak, hogy ebbeli szándékukat a város határán a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt jelentsek be. Ugyanott a tartási feltételek is megtekinthetők. Gazdasági tanácsnok.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Debrecen város egész területén megkezdik a záróra ellenőrzést a bizottságok

Az üzleti záróráról szóló törvény végrehajtása

Dr. Kölcsey Sándor polgármester az üzleti záróráról szóló törvény végrehajtási rendelkezése értelmében a város területét a záróra ellenőrzés szempontjából tíz körzetre osztotta be.

I. körzet. Hunyadi utca, Ferenc József út, Péterfia utca, Magoss György-tér, átlóval a keleti részre: Kétmalom utca, Kut, Rakovszky, Hajnal, Wesseliány utca és Petőfi-tér határokkal.

Ellenőrök: Schlachta Sándor, Volentik Sándor, Korompai Gyula, Molnár József kereskedők, illetve kereskedősegédek.

II. körzet. A fenti átlóval a belváros nyugati része: Károly Ferenc József út, Dózsa, Kar, Vendég, Nyugati, Salétrom u., Nagyállomás határokkal.

Ellenőrök: Petrik Károly, Henczel István, Molnár József, Horogh Sándor kereskedők, iparosok, illetve segédek.

III. körzet. Sestakert, Simonyi út, Pallagi út, Károly Ferenc József út határokkal.

Ellenőrök: Tompa Károly, Bánki János, Tóth István, Holes János kereskedő, iparos, illetve segédek.

IV. körzet. Hatvanutcaikert, Dózsa, Kar, Vendég u. és Kishegyesi út határokkal.

Ellenőrök: Nagy Sándor, Baráz János, Zatoreczki Leó, Varga György kereskedők, illetve segédek.

V. körzet. Nyugati, Salétrom, Széchenyi u. Posta és Vargakert határokkal.

Ellenőrök: Csontos Ferenc, Kocsák György, Tóth László, Mayer Gyula kereskedők, illetve segédek.

VI. körzet. Tégláskert. Ellenőrök: Telenkai János, Öry István, Varga Ádám, Balázs Mihály kereskedő-iparos, illetve segédek.

segédek. VII. körzet. Boldogfalva, Egyetért, Monostorpályi út.

Ellenőrök: Kovács Lajos, Székelyhidi Bálint, Dobos József, Marián Gyula kereskedők, illetve segédek.

VIII. körzet. Homokkert és MÁV műhely, Monostorpályi út Baranyi és Ruyter u. határokkal.

Ellenőrök: Andor János, Vojth Elemér, Bohátka László, Szolnoki Jenő kereskedők, illetve segédek.

IX. körzet. Csapóker, Baranyi, Ruyter u. Kassa és Sámsoni út határokkal.

Ellenőrök: Orgován László, Balogh Tamás, Borsos Jenő, Jurcsák István kereskedők, illetve segédek.

X. körzet. Sámsoni út, Kassa út, illetve Pallagi út határokkal.

Ellenőrök: Horváth István, Kraszula József, Hajdú Lajos, Czibula János kereskedők, iparos, illetve kereskedősegédek.

A fodrász-, kozmetikai, manikűr és pedikűr üzletek ellenőrzése szempontjából a város területe négy körzetre oszlik.

I. körzet. Kishegyesi út, Hatvan u., a Kálmán-térnek a nagytemplom felőli oldala, a Péterfia u. és Simonyi út által határolt városrész, ki az egyetemig.

Ellenőrök: Zsuffa László, Varga László, Korponay Zsigmond, Turay János fodrászmesterek, illetve segédek.

II. körzet. Simonyi út, Péterfia u., Ferenc József út, a Kossuth utcáig terjedő része, a Kossuth u., Cegléd u., és a Vámospercsi út által bezárt terület.

Ellenőrök: Pelles András, Glatz Károly, Ménes János, Bálint István fodrászok, illetve segédek.

III. körzet. A Ferenc József út, a Kossuth utcától, a Deák

Rendkívül gyenge a tengeritemérés

Vitéz Kovássy Lajos gazdasági felügyelő a városi közigazgatási bizottság ülésén jelentést tett a mezőgazdasági helyzetéről. A jelentés szerint a betakarítási munkálatok az elmúlt hónapban zavartalanul voltak folytathatók. A burgonya betakarítása befejezést nyert, úgyszintén a tengeritörés is túlnyomórészt megtörtént. A későbbi fajtájú burgonyák — mint az előrelátható volt — gyenge termést adtak, úgyszintén rendkívül gyenge a tengeritemérés is.

A répafélék a szeptemberi kisebb esők hatására még valamit fejlődtek, de a természet már nem tudta pótolni az augusztusi nagy szárazság okozta aszálykárokat és így a répaféléknél is rendkívül gyenge terméssel kell számolni.

Olajosnövények közül a napraforgó betakarítása befejezést nyert. A napraforgó még legjob-

ban tudott dacolni a nagy szárazsággal és ennek termése helyenként elég jó, általában pedig kielégítőnek mondható.

A szeptemberi kisebb esőzések után a talajelőkészítési munkálatok megkezdhetők voltak. A rozok vetése túlnyomórészt megtörtént s a korábbi vetések már kikelték. Hónap végével ugyan csak megkezdődött a búzavetés.

Megállapítható, hogy a kukorica-törés az a gazdák fokozott gondtal takarítják be a tengeriszárát és azt a törés után mindjárt levágják, tudatában lévén annak, hogy a rendkívüli száma- és széna-hiány mellett a tengeriszárnak mint takarmánynak ez évben tokozott jelentősége van.

Gyümölcsökben a szilva és almafélék betakarítása megkezdődött. Ugyancsak megkezdődött a korábbi fajtájú szőlők szüretlése is.

Vágómarhák önkéntes felajánlása

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter úr a Földművelésügyi Miniszter úrral egyetértésben, a közellátás zavartalan biztosítása céljából Debrecen sz. kir. város és Hajdú vármegye területéről vágómarha (vágóborjú, vágó bivaly) igénybevétele és elszállítását újból elrendelte.

Miután pedig a takarmányhiány miatt számítani lehet arra, hogy legalább részben a vágómarha szükségletet önkéntes felajánlás alapján, szabad felvásárlás útján is lehet majd fedezni — a leírt utasításba adja, hogy az önkéntes felajánlást már most meg kell szertvízni.

Megállapítja a körendelet, hogy a kötelezettség teljesítése szempontjából a 600 kg-nál nagyobb súlyú vágóállatokot 1 és fél darabnak, a 600 kg-on aluli, 400 kg-ig 1 darabnak, 400 kg-on aluli 250 kg-ig kétharmanad darabnak, 250 kg-on alul 150 kg-ig fél darabnak kell számítani és etekintetben a rendelkezési helyre az érkezési sí y az irányadó.

A rendelet végrehajtása képen felhívom az állattartó gazdákat, hogy lehetőleg önkéntes

felajánlás útján tegyék lehetővé a megállapított keretben a vágómarha szükséglet biztosítását. Az igénybevitel útján beszoigáltaott vágómarhák után fizetett kg-kénti 20 fillér árkülönbséti díj az önként felajánlott vágóállat után is fizetendő, kivéve a IV. oszt. vágómarhákat, melyek után csak a törvény szerű ár fizetendő ki.

A felajánlás az Elsőfokú Közigazgatási Hatóságnál tehető meg (Kossuth utca 20. földszint, 42. számú szoba), a felajánlott vágóállat járlatelvének egyidejű beszoigáltatása mellett, legkésőbb 1943 október 14-ig bezárólag.

Az önkéntesen felajánlott vágóállatok átvételének egyidejű beszoigáltatása mellett, legkésőbb 1943 október 14-ig bezárólag.

Az önkéntesen felajánlott vágóállatok átvételének időpontjáról az Elsőfokú Közigazgatási hatóság felhívás kézbesítése mellett fogja az érdekeltekt állattulajdonosokat értesíteni.

Az önkéntes felajánlások útján beszoigáltatandó vágóállat a pontbeszoigáltatási köteletségbe beszámít.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ 54

GALOCSY legregibb magánnyomozó megfigyelés, nyomozással diszkrététek, eredményesek, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72 54—1576 12 8.

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78. 54—764 11. 9.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

NYUGDIJAST, ki gyümölcsös kezeléséhez ért. keresek Debrecenhez kö

zel, vasútállomás melletti, cca 5 hold gyümölcsös, fél hold szőlő és köztes részes műveléséhez. Szerény lakás van. Értekezni: Fényes ügyvéd, Piac u. 75. 2—498

FAMEGMUNKÁLÓ fizembe, erősebb fiút munkásnak felveszek, Nagy Endre, Kishegyesi út 2. sz. 2—925

SZIKVIZÜZEMBE töltő fiú és mindenes férfi felvétetik, Homok u. 140. sz. 2—1352

ÁRUKIHORDÓT, megbízható keres Kéki, Rákóczi u. 7. 2—932

BOLTISZOLGÁT keresünk azonnali belépésre. Cipőkereskedelmi RT. Ferenc József út 28. 2—1364

GAZDASÁGI ALLÁS FÉRFI (26)

MÉHÉSZT fixfizetésre vagy részre keresek, akiknek jelentékenyebb méhcsaládja van előnyben részesül. Dr. Ritter-sporn, Hajdúdorog. 26—1342

KOCSIS szikvizüzembe felvétetik. Apaffy utca 155. 2—1400

NAPSZAMOS, árúki-hatásra felvétetik. — Horvása u. 21. Grünfeldnél. 2—947

HÁZMESTERI ALLÁS FÉRFI (29)

HÁZMESTERNEK nyugdíjast felveszek. Családját nyulászatommal foglalkoztatom. Jelenleg reggel 8—9 és délután 3—4-ig. Deák Ferenc u. 6. Emelet. 29—1320

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 23.
Cégtulajdonosok:
Sesztina Nagybákay Jenő és Nagybákay Antal
Ipari, mezőgazdasági és háztartási vasáru cikkek nagy raktára.
Lég- és gázvédelmi cikkek beszerzési helye.

IPARI FÉRFI (33)

CIPÉSZTANULÓ és segéd, vegyes munkára felvétetik. Kölcsey u. 18 keresztút. 33-480
BORBÉLY segédet, fiatal, azonnal felvesszék, vasúti fodrász, pályaudvar 33-1286
FÉRFI segédet és varró lányokat női szabóság-hoz felvesszék, Molnár J. Szent Anna u. 8. 33-1259
ASZTALOS segédet azonnali belépésre felvesszék, Erzsébet u. 28. 33-1355
FÉRFI konfekció szabóságba vasalók azonnali felvétetnek. Széchenyi u. 11. 33-1377
ÓRÁSSÉGÉDET darab-számra keresek azonnal. Kassa út 33. 33-1369
NŐISZABÓSÁGBA szabóságok felvesszék Fábrián, Kálmán tér 11.
BORBÉLYSEGÉD azonnali belépés. Péterfia 32. Fuchs Imre. 33-1389
VIZVEZETÉK-SZERELŐ segédeteket, segítőket, tanoncokat keresek állandó munkára és azonnali belépésre Nagy Béla szerelési vállalata, Garay utca 15. szám. 33-1391
MAGYAR és német szabóságok felvesszék. Oboczi, Baranyai 12. 33-1388
TANULÓ FIÚ (64)
KOCSIGYÁRTÓ tanoncot a segédet felvesszék Riesz kocsigyár. 64-1987
TANULÓT felvesszék Hóhol Frigyes műszaki üzlet. Hunyadi u. 21. 64-1321
MEZESKALÁCSOS tanulót és segédet fizetéssel felvesszék. Széchenyi u. 81. 64-1701
KIFUTÓ FIÚ (49)
METEOR mozgóba kifutót felvesszék. Jelentkezni a pénztárnál. 49-1356
KIFUTÓFIÚT felvesszék. Hirlapiroda, Hunyadi u. 28. 49-1381
KÉT kifutó, egy tanuló felvétetik azonnal Körcs, Mester u. 39. 49-946
KIFUTÓ fiút felvesszék. Szikaly cukorkaüzem, Varga u. 1. sz. 49-939
KIFUTÓT fűszerüzletbe felvesszék. Nagy Kálmán Csapó utca 73. szám. 49-935
TIZENHAT éves aluli kifutó felvétetik. Vasszaküzet Piac 6. 49-1362
ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)
NYUG. telekönyvvezető, közjegyzői, ügyvéd irodában, vagy pedig pénztárnál képeségeinek megfelelő alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 1-1339
ÁLLÁST keres IV. közpiskolás kezdő gyors-és gépről fiatalember. Ajánlatokat „Kezdő” jellegre a kiadóba kérek 1-1332
ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)
JOBB leányt vagy aszszonyt nyulak fésüléséhez felvesszék. Deák Ferenc u. 6. Emelet. 4-1328

MEGBIZHATÓ házvezetőnő, aki kisfiam és kétszobás lakásom gondozását vállalja, azonnalra vagy okt. 5-re keresek. Jelentkezés a Debreczeni kiadóhivatalában, vagy Pápay József utca 10. sz. alatt (Poroszlai út 26. számánál balra). 4-1222

JÖMENETELŰ üzletbe kiszolgáló, vagy kiszolgáló, óvadékkal, továbbá mosogató leány felvétetik. Cím a kiadóban. 4-1350
DÉLELTRE keresek intelligensebb, megbízható fiatal nőt kis háztartáshoz, koszt nélkül 60 P. Bathányi 16. keresztút. 4-934
DELUTANI órákra üzemi takarítónőt azonnal felvesszék a Gazdák Sütődjéje, Böszörményi út. 4-1401
FIATAL, vagy középkorú, intelligens gyermekszerező házvezetőnőt, árva leány, vagy özvegy asszonyt, azonnali belépésre felvétetik. Piac u. 49. nyomda. 4-1269
IRODAI NŐ (34)
LELKISMERETES, izr. tanítónő elhelyezkedne irodába vagy esetleg egy gyermek mellé azonnalra. Cím: Saphir Jenő fűszeres, Hunyadi 17. 34-1384
JÓIRÁSÚ irodista, gép- és gyorsírásban jártas felvétetik. Vasszaküzet Piac 6. 34-1361
HÖLGYFODRÁSZ tanuló lányokat felvesszék. Erdős, Rákóczi u. 41. sz. 35-929
HÖLGYFODRÁSZ segéd és tanulóleányt azonnal felvesszék, ifj Kovács, Cegléd u. 11. 34-1338
MASAMÓD kézilányt és tanulóleányt fizetéssel felvesszék, özv. Borossyné kalapszalón, Batthyány u. 4. 35-1337
VARRÓLÁNYOK felvétetnek, Szabó Béla szűcsmester, Piac u. 75. 35-942
SEGÉDLÁNYOKAT felvesszék Fábrián, Kálmán tér 11. 35-1395
SEGÉDLÁNYT angol és francia munkára felvesszék. Fischer szalon Piac u. 49. 35-1392
VARRÓDÁBA segéd-lányokat azonnalra felvesszék Sívári, Piac u. 46. sz. 35-948
MUNKÁS lányokat állandó munkára felvesszék. Oboczi Baranyai 12. 35-1387
KIFUTÓ LEÁNY (47)
KIFUTÓ leányt bizonyítvánnyal felvesszék, Pintér ékszerész, Ferenc József út 18. sz. 47-1349
SZAKÁCSNŐ (60)
PERFEKTŰL főző min-denest keresek vidékre. Csapó utca 40. trafikban lehet érdeklődni. 59-1336
HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MIN-DENES (30)
FELTÉTLEN megbízható, tisztességes, jól főző mindenest azonnalra, vagy 15-ére felvesszék, Kovács Károlyné, püspöki palota, harmadik kapu, 5 lépcső, III. em. 30-1383

MAGANOS idősebb asszonynak kevés házi munkáért pincszobát adok. Zöldfa u. 9. 30-1363

BEJÁRÓNÓ (8)
BEJÁRÓNÓT keresek csak délelőttre azonnal. Jelentkezni délután: Bika-bérlőház, I. em., 1 ajtó 8-832
BEJÁRÓNÓT azonnal délelőttre felvesszék. Arany János u. 6. szám, balra. 8-1257
BEJÁRÓNÓT félnyolctól 12 óráig való munkára keresek. Ajtó u. 11 8-1357
BEJÁRÓNÓ felvétetik, délelőtt pár órára, október 15-ére, vagy azonnalra. Varga u. 43 szám utcai lakás. 8-940
BEJÁRÓNÓ megbízható, délelőttre kis háztartásba. Barna 10. 8-1390
ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)
MEGBIZHATÓ középkorú nő elhelyezkedne kisebb háztartásban, v. magánoshoz „Intelligens” jellegre a kiadóhivatalban. 3-1353
FIATAL leány úricsaládkhoz gyermek mellé, vagy idősebb hölgy gondozását elvállalja, vidékre is. Ajánlatot „Uri család” jellegre a kiadóba kérek. 3-1320
MOSNI, vasalni házhoz megyek. Tóth Ilonka, Csokonai 15. 3-941
BEJÁRÓNÓ kis családkhoz felvétetik. Révi Nyugati utca 2. 8-1385
EGY bejárónó azonnal felvétetik. Etkeze Rákóczi u. 9. 8-1386
ÜZLETI AJÁNLAT 67
TOROTT gramofonmezépt 2.50-et fizetek Villánykörte csere 30 f. Biró, Hunyadi u. 22. 67-33 11, 20
CIANOZ, vizgál, szisztkelentit felelősséggel Kiss, Meliusz-tér 7. Telefon: 14-30 (veres templomnál). 67-606 11. 4.
ADÓAMATOROK hangszórok, trafók, kondenzátorok, war-nispólok, potencióm, te rek, használt alkatrészek kaphatók. Kolcsónzók perszívót, gramofont. Soltész, Kálmán tér 2. 67-144, 10, 31
ERTEKES vasnaiboi, seylmeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, nimezzük agyneműt, feher-neműt, ruggonyait. Megrendelőink anyag-jait külön behiztosítottuk Favorit, Csapó u. 24. 67-573 12. 31.
GYONYORU kábatok, s kosztümök pontosan készülnék „Tildi” divatszalonban. Rákóczi u. 11. 67-1783 11. 1.
BUNDAJÁT most készíttesse, alakíttassa katoná Vilmos szűcs mesternél, Simonffy 2. telefon: 12 32. 67-157, 12. 12
SZORMÉ bundákat javítok alakítok felek, veszek, eladok, Kováry szűcsmester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11 31
ŐSZI szövetek érkeztek, melyekből férfi ruhákat készít Tegdes János, püspöki palota. 67-1996 11. 20.
SIRKÓVEK működő és termésköböl, mészszalak, gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni működőgyárul Fűrdő u. 2. sz. 97-279 vv

HASZNÁLT órákat veszek, javítok. eladok Schiffmann Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3

CIANOZTASSON Csalá cianozó vállalatnál Lakásvizsgálások felelősséggel, Rákóczi u. sz. telefon: 14-27 sz. 67-269 10. 13
LEGOLCSÓBBAN fest. tisztít, Weiss kelmeferő Arany János u. 29. sz. keresztút. 1900 vv.
ÜZLETI KERESLET 66
TOLLAT, legmagasabbnapiáron vesz Hangya tollgyűjtő-telep, József kir. herceg u. 71. 66-1583
TOLLAT, nyulbőrt, macska és mindenféle vadbőrt a legmagasabb napi árban veszek, Fónalka, Hatvan u. 29. sz., az udvarban. 66-1375
ELELMISZER, ITAL (18)
TÉLI álló alma tapható Ungvári u. 4. Baranyi utcából nyílik. 18-892 10. 24.
FAJALMA kapható Lé-tai útból nyíló Láhner u. 37. sz. alatt. Horváth-nál. 18-1323
ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)
REGI ékszereket, ezüstöt, briliánsat, magas áron veszek Ékszer javítás, Pollák aranymű- ves, Hatvan u. 2. 19-527 11. 29.
ARANYAT, ezüstöt, briliánsat ékszer nap- őrven veszek. Szelecsé-nyi, Sas u. 2. 19-495 11 27
ARANYAL ezüstneműt ékszereket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 19-1872 11. 17
BRILLIÁNS függő el- adó. Megtekinthető reg- gel 8-9 és délután 2-4 óráig. Sas u. 4. 1. udva- ri lépcsőnél első ajtó jobbra. 19-1376
OKTATÁS (56)
HÁZHOZJÁRO zongoratanárnót, főleg ma- gyar nota tanítására ke- resek, Török Gaborné, Sesztina u. 4. kisállomás mellett. 56-1368
NEGYEDIKES elemis- ta kisfiam mellé kere- sek tanítónőt. Értekezés Deák Ferenc u. 7. hátsó lakás. 56-1366
AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)
KEVESET futott kis autót megvételre kere- sek. Részletes araján- latot kiadóba kérek. »Gumi nélkül” jellegre. 7-1236
ELADÓ új Csepel sülly- zőtűs női varrogép — Klapka u. 29. 7-1341
VARRÓGÉP kifogás- talan állapotban eladó. Toldi u. 15. 7-1374
FIAT autó (1500) ge- neráljavított, engedé- lyes, eladó. Dégenfeld- tér 4. sz. 7-949
GUMIKERÉKÜ kézi- taliga golyóscsapágyas, 550x18 autógumikkal, gyümölcsárúsnak, cse- megésnek kiváló, eladó. Hevesi u. 18. 7-1327
RÁDIÓ (58)
STANDARD 4 lámpás rádió, kitűnő állapotban eladó. Szabó Kálmán u. 12. sz. 58-490
PRIMA erős hangú rá- dió, nagyon olcsón el- adó. Baltazár u 14 szám fodrász. 58-943
HANGSZER (28)
ZONGORA hangolási munkát kitűnő képzet- séggel vállallok Vargyas Nap u 17 vidéken is 28 624 5 3

ZONGORA, bécsi remek hangú, kitűnő fatüzelé- ses kályha eladó, Hadik utca 20. Egyetemi sport- telepnél. 28-vv

BŰTOR (9)
FIGYELEM! SAJÁTKÉSZÍTMÉNYŰ konyhaberendezések fes- tett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., ud- varban. 9-645. 11. 29
HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést wert- heimkasszát, üzletbe- rendezést magas áron veszek Verő, Csapó u. 10 sz. 9-1971 10. 10.
HALO és konyhaberene- dezések, legújabb kiví- telben állandóan rak- táron, Ujfalussy-nál, — Bethlen u. 56. 9-783 10. 22
SZÉP bútort akar vásá- rolni? Számítását Lö- csei bútorüzletében meg- találja. Eötvös 66. 9-886 11. 30
ELADÓK használt bútorok, Szabó Kálmán u. 58. sz. 9-1248
UJ hencser, rekamié, ebédlőszék, afrik, mat- racok eladók. Kandia u. 15. keresztút. 9-1372
KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)
KISEBB szoba kiadó, esetleg konyha haszná- lattal, Pápay József u. 24. Poroszlai útból. 45-1380
SZOBA konyhas lakás albérlésre kiadó, csak olyan egyén jelentkez- zen, aki hat havi bért ki- fizeti. Cím a kiadóban. 45-1378
KIADÓ LAKÁS KETTŐ SZOBÁS (44)
KÉTSZOBÁS, komfor- tos lakás üzlettel kiadó. Értekezni: Csapó u. 27. Nagy Sándor ingatlan- irodában. 44-1358
LAKÁST KERES (52)
LEHETŐLEG a köz- pontban különbejárattú bútorozott szobát kere- sek, központi fűtés előny- ben, Vázolokat „állami tisztviselő” jellegre a ki- adóba kérek. 52-830 vv.
GYERMEKTELEN há- zaspár üres szobát ke- res, lakbért előre ki- vánt időre fizet. Cím: királyi fodrász, DMKE- vel szemben. 52-938
BŰTOROZOTT SZOBA (10)
BŰTOROZOTT szobába, szobatársat fel- veszek, teljes ellátással, azonnal, Péterfia 39. sz. étkezte. 10-1351
EGY, vagy két bútoro- zott szoba, fürdőszoba- használattal kiadó, Cím a kiadóban. 10-1347
FIATAL házaspár, úri családnál 2 személy- es bútorozott szobát ke- res, lehetőleg a központ- ban. Ajánlatokat a ki- adóba kérjük, vagy a 10-54 telefonon. 10-933
KÉNYELMES parket- tás utcai bútorozott szo- ba, fürdőszoba haszná- lattal, egy esetleg két szolid keresztény úrnak kiadó. Hatvan u. 61 I. e. 2. ajtó. 10-1335
KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó, szemben a kapuval, Ro- thermere u 22. 10-1330
BŰTOROZOTT szoba egy személy részére ki- adó. Magoss György tér 8. 10-1360
ELVESZETT (13)
KETTÉS postahivatall- nál pénztárcát találtam Tulajdonosa átveheti Mészáros Adriennél Ma- goss György-tér 28. 13-1373

MAGYAR VIZSLA 7 hónapos, him, zsemlye- szimű, hosszú farkú, csak mellén fehér folt, Fickó- névre hallgat elvezett negyedikén. Megtalálót jutalmazom Debrecen, Hadházi u. 62. alatt. 13-1345

EGY kis bordó leány- ruhát elhagytam szom- baton délután. Megtalá- lóját jutalomban része- sítlem. Petruska Imréné, Csalogány u. 5 13-1331
VEGYES (68)
HÁROM tehén tejha- szonra kiadó. Értekez- ni a Debreczeni, ki- adóhivatalában József kir. herceg utca 1., a kiadóhivatali főnökkel. 68-1298
KÉT lóra való istállót keresek ka Tanító u. ré- szen. Tanító u. 11. 68-1334
KÉT darab tehén és 20 idei bárány tartásra kiadó. Debrecen Szé- chenyi u. 39. Virányi s. tiszteln. Jelentkezés pénteken és szomba- ton. 68-1365
CSEREÜZLET (11)
SZAPPANNAK való zsírt szappanra becseré- lek Pál János szappa- nomster. Kölcsey u. 8. 11-634 11. 19
HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)
ELADÓ egy alighasz- nált fekete télikabát, alacsony termetre, Vig- kedvű Mihály u. 43. sz., utcai lakás. 69-1382
ELADÓK női hosszú bunda, női bőrkabát, női ruhák. Rothermere u. 69-1402
ELADÓ alig használt zöld 38-as női cipő kék hernyómuslin ruha fe- kete kabát. Meszena utca 7. 69-1399
FÉRFIÖLTÖNY, egy fekete tisztinadrág, fiú raglán eladó. Hüvelyes u. 10. kapu alatti bejá- rat. 69-1397
TISZTICIPŐ, teljesen új 40-es és egy sötétkék férfi télikabát eladó. Megtekinthető egész nap, Bence divatszalon. Piac u. 61. 69-1370
TÉLIKABÁT, női, fe- kete, alighasznált eladó. 250 P. Hadházi u. 17. 69-951
ELADÓ egy alighasz- nált szmoking egy meny asszonyi fátyol. Csillag u. 66. ajtó 3. 69-1325
INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)
LEMEZVÁGÓ ollót ke- resünk megvételre. — Ajánlatokat „Féműzem” jellegre a kiadóhivatal- ba kérünk. 37-1359
INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)
NÉV- és születésnapo- kon kedves ajándék egy szép Flodendron. Kapható: Hatvan u. 24. 36-1777
FÜRDŐKÁD, öntött- vas, fehérzománczott, vízmelegítő kályhával el- adó. Árpád-tér 15. 36-1348
ÖTSZÁZ kilós toló- súlyos mérleg, jó állapot ban, hitelesített eladó Csapó u. 56. mérlegesenél 36-1344
TIZENKÉT személyes abrosz, paplanvatta, kép nyomatok, rámak, el- adók, Pápay József út 24 sz. Poroszlai útból. 36-1379
HASZNÁLT fürdőkád cinezett lemezből eladó. Komlóssy út 8. 36-1326

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

ELADÓ 1 darab vastag száraz díofa Cím a ki- adóban. 25-1237
TENGERISZAR eladó Csak szerdán 12-2-ig. Homok u. 50. 25-1343
GAZDASÁGI ESZKÖZ
GAZDASÁGI teiszere- lesi gépek, eszközök, ko- csik, szekerek alktra szek állandóan raktáron Árusít. becserélő vasaro, vitez Nagy János. Hat- van u. 41. telefon: 26.19. 24-1811 12 4
BOROSHORDOK, szőlőprés, szőlődaráló el- adó. Nap u. 4. 24-1797
SZŐLŐPRÉS 100 literes új állapotban eladó — Szappanos u. 11. 24-946
ELADÓ szőlőprés, ta- posokád, félfenekű hor- dó és öntött vasszén- kályha. Lorántffy utca 40. szám. 24-1393
INGATLANFOR- GALMI IRODA (40)
ELADÓ 8 kilométerre 3000 öi 12 éves legpri- mább termő gyümölcsös 4 szobás beköltözhető úrilakással. Megbízott Samu János, Deák Fe- renc u. 7. 40-1387
ELADÓ HÁZ (17)
ELADÓ György utca 3. számú igen jó ház be- költözhető lakással. — Megbízott Samu János, Deák Ferenc utca 7. 17-1290
EGYHARMAD ház- rész sürgősen eladó, be- költözhető lakással. He- gyi Mihályné u. 4. 17-135
ELADÓ HÁZ, Apaffi u. 7. sz. Cím a kiadóban. 17-1340
KÖZPONTBAN négy- szobás, nagytelkű ház Alsófőzősán, vasút- állomásnál 753 négysszőg öi kert, két lakóházzal eladó. Értekezni ügy- védményél, dr Neufeld, Werbőczy u. 12. 17-944
ELADÓ FÖLD (15)
ELADÓ köves út mel- lett legprimább 8½ kat. h. búzatermő fekete föld, vételára 54.000 P. Megbízott Samu János, Deák Ferenc utca 7. 15-1289
DEBRECENHEZ 30 ki- lométer, vasuti állo- máshoz 5 km. 57 k. hold I. fekete föld. Bo- dán 1 hold I. szőlő 2 szobás lakással sürgő- sen eladók. Czeglédy, Kálmán tér 9. 15-1398
BUZA és káposzta ter- mésünk megvételre. — Ajánlatokat „Féműzem” jellegre a kiadóhivatal- ba kérünk. 37-1359
INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)
NÉV- és születésnapo- kon kedves ajándék egy szép Flodendron. Kapható: Hatvan u. 24. 36-1777
FÜRDŐKÁD, öntött- vas, fehérzománczott, vízmelegítő kályhával el- adó. Árpád-tér 15. 36-1348
ÖTSZÁZ kilós toló- súlyos mérleg, jó állapot ban, hitelesített eladó Csapó u. 56. mérlegesenél 36-1344
TIZENKÉT személyes abrosz, paplanvatta, kép nyomatok, rámak, el- adók, Pápay József út 24 sz. Poroszlai útból. 36-1379
HASZNÁLT fürdőkád cinezett lemezből eladó. Komlóssy út 8. 36-1326

Szerkesztésért felelős: PALFI JÓZSEF

Kiadásért felelős: IFJ. SZICSETHY GYULA
Főszerkesztő h. igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- ÉS LAPKIDŐ RT.
Műszaki vezető: SZICSETHY KAROLY